

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Vaikuttava opiskelija

Edunvalvontaopas HUMAKOn aktiiveille

Juulia Saukkonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210op)

05 / 2016

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Juulia Saukkonen	Sivumäärä 62 ja 14 liitesivua
Työn nimi Vaikuttava opiskelija	
Ohjaava(t) opettaja(t) Pauli Kurikka	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tavoitteena oli kartoittaa sitä mitä on opiskelijaedunvalvonta ja miten sitä toteutetaan opiskelija- ja ylioppilaskunnissa opiskelijajärjestöissä ja sen pohjalta oli tarkoitus tuottaa edunvalvonnallinen opas opiskelijakunta HUMAKOn käyttöön. Työn tilaajana toimi opiskelijakunta HUMAKO</p> <p>Työn tärkeimpiä kysymyksiä oli selvittää, minkälaista opiskelija-edunvalvontaa tehdään korkeakoulujen sisällä, kunnallisesti ja myös valtakunnallisesti. Myös edunvalvontatyön kuormittavuus opiskelijoihin nähden ja työntekijöiden rooli olivat tärkeitä kysymyksiä</p> <p>Idea opinnäytetyöstä tuli HUMAKO:ltä ja omasta kiinnostuksestani tehdä opiskelijaedunvalvontaa. Tärkeiden kysymysten selvittämiseen päätin tehdä kyselytutkimuksen eri opiskelija- ja ylioppilaskunnille. Tutkimukseni kohderyhmäksi valitsin opiskelija- ja ylioppilaskuntia, jotka toimivat samoilla paikkakunnilla mistä löytyy myös Humanistisen ammattikorkeakoulun toimipisteitä.</p> <p>Materiaalia keräsin kyselytutkimuksen ja haastatteluiden avulla. Kyselyä jaettiin opiskelija- ja ylioppilaskuntien puheenjohtajien, toiminnanjohtajien ja pääsihteereiden kautta eteenpäin opiskelija-aktiiveille levitettäväksi. Hyödynsin opinnäytetyössäni myös jonkin verran valmista tutkimusmateriaalia. Keräsin tietoa myös hyvien oppaiden ominaisuuksista, tutustumalla aihetta käsitelleisiin opinnäytetöihin ja kartoittamalla aihetta "vaikuttava opiskelija" tutkimuksessa. Tämän selvityksen pohjalta tein opiskelijakunta HUMAKO:lle käytännön läheisen oppaan opiskelijaedunvalvonnan tekemiseen.</p> <p>Kyselyyn vastanneet opiskelijat kokivat edunvalvonnan melko kuormittavaksi. Ja suurin osa vastaajista teki sitä vähintään viikoittain. Edunvalvontaan paneutuneita työntekijöitä hyödynnettiin kiitettävästi opiskelija- ja ylioppilaskunnissa, jossa sellainen löytyi. Osassa opiskelijakunnista puuttui edunvalvontaan paneutunut työntekijä. Näissä työntekijöiden puuttumista kompensoitiin muun muassa opiskelija-aktiivien omalla osaamisella ja dokumentoinnilla. Edunvalvonta opas voi mahdollisesti kompensoida työntekijän puuttumista opiskelijakunta HUMAKO:ssa.</p> <p>Opiskelija-edunvalvonta on aiheena aina ajankohtainen ja nyt sen vaikutukset ovat olleet näkyvillä mediassa Suomen hallituksen opiskelijoihin kohdistuneiden leikkausten myötä. Opinnäytetyöstäni saa varmasti myös muut kuin HUMAKOn toimijat apuja edunvalvonnan kehittämiseen omassa opiskelijajärjestössä.</p>	
Asiasanat Opiskelijajärjestöt, Opiskelijakunta, Ylioppilaskunta, Edunvalvonta,	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Juulia Saukkonen	Number of Pages 62
Title Active Student	
Supervisor(s) Pauli Kurikka	
Subscriber and/or Mentor Student Union HUMAKO	
Abstract <p>The aim of my thesis was to find out what is student lobbying and how it is done in university student unions. Based on that information the aim was to produce a lobbying guide for the student union HUMAKO, which was the subscriber of this thesis.</p> <p>One of the most important questions of the thesis was to find out what kind of student lobbying is done at universities, on a municipal level and on a national level. It was also important to find out how much work student lobbying requires and what is the role of employees.</p> <p>The idea for the thesis came from HUMAKO and from my own interest in student lobbying. In order to get answers for the important questions I decided to make a survey for student unions in Finland. For the target group of my survey I chose those student unions that operate in the same area where Humak University of Applied Sciences exists.</p> <p>My material comes from the survey and interviews. The survey was distributed via the chairmen of student unions and secretaries general. I also took advantage of previous studies in my thesis. I collected information about the properties of good guides by getting familiar with theses examining that topic and by investigating the same topic in my own research "active student". On the basis of this report, I made the practical lobbying guide for the student union HUMAKO.</p> <p>Respondents felt that student lobbying requires quite a lot of work from them. Most of the respondents did student lobbying at least once a week. The services of the employees in student unions were used quite well, but some of student unions did not have an employee for student lobbying. In those student unions a missing employee was compensated by the knowledge of active students and by documenting. The lobbying guide could compensate for the lack of an employee in the student union HUMAKO.</p> <p>Student lobbying is always a timely topic and now the effects of it has been in media when Finnish government cuts university funding. Along with HUMAKO, my thesis can certainly help other student unions to improve their student lobbying as well.</p>	
Keywords Student Union, Student lobbying,	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KÄSITTEET	6
3 OPISKELIJOIDEN ETUJA AJAMASSA	7
3.1 Opiskelijakunnat – julkisoikeudellinen yhdistys	7
3.2 SAMOK- Suomen opiskelijakuntien liitto	10
4. HUMANISTISEN AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJAKUNTA HUMAKO	10
4.1 HUMAKOn rakenne	11
4.2 Humakin opiskelijat ja HUMAKOn jäsenet	11
4.3 Edustajisto ja keskusvaalilautakunta	12
4.4 Hallitus ja työryhmäedustajat	12
4.5 Jaosto ja tutortoiminta	13
4.6 Työntekijät	15
5. Tutkimusprosessin kuvaus	16
6. ALOITUSKYSELY HUMAKON HALLITUKSELLE	17
7. MITÄ ON OPISKELIJAEDUNVALVONTA?	18
7.1 Valtakunnallinen opiskelijaedunvalvonta ja vaikuttaminen	19
7.2 Kunnallinen edunvalvonta	20
7.3 Korkeakoulun sisäinen edunvalvonta	22
8. HYVÄN OPPAAN OMINAISUUKSIA	23
9. OPISKELIJOIDEN NÄKÖKULMA; KUINKA VAIKUTAN?	25
9.2 Kuka tuntee asian parhaiten?	29
9.3 Työnjako	32
9.4 Vaikuttamistyö ylioppilas- ja opiskelijakunnissa	33
9.4.1. Korkeakoulun sisäinen vaikuttamistyö	34
9.4.2. Kunnallinen vaikuttamistyö	35
9.4.3 Valtakunnallinen edunvalvonta	37
9.5 Edunvalvontaopas ylioppilas- ja opiskelijakunnissa	37
10. EDUNVALVONTA-OPAS OPISKELIJAKUNTA HUMAKOLLE	38
11. POHDINTAA	41
11.1 Johtopäätökset	41
11.2 Työn arviointi	43
11.3 Jatkotutkimusaiheet	43
LÄHTEET	45

1 JOHDANTO

Tämän hetkinen yhteiskunnallinen tila on opiskelijajärjestöille edunvalvonnallisesti erityisen tärkeää aikaa. Opiskelijoihin osuu kipeitä leikkauksia ja ne ovat saaneet opiskelijaliikkeen aktivoitumaan. Toukokuussa 2015 julkistettiin Juha Sipilän hallituksen ohjelma, jonka mukaan opintotukimenoja on vähennettävä vuoteen 2019 mennessä 70 miljoonaa ja pitkällä aikavälillä 150 miljoonaa euroa. (Pääministeri Juha Sipilä 2015). Maaliskuussa 2016 julkaistiin Professori Roope Uusitalon selvitys opintotukileikkausten tekotavasta. Uusitalo punnitsi raportissaan kolmea eri toteutustapaa: 1) opintorahan tai asumislisän tason pienentäminen tai korvaaminen opintolainalla 2) opintotuen maksimikeston lyhennys 3) opintotuen saantiehtojen kiristäminen. Selvitysmiehen ehdotuksessa siirryttäisiin lainapainotteiseen opintotukeen ja opintotuen, jolloin nykyinen opintorahan osuus ilman lainaa pienenisi 87 euroa. (Roope Uusitalo 2016.) Opiskelijajärjestöjen mielestä leikkaukset lisäävät yhteiskunnallista eriarvoisuutta. Järjestöt pitävät myös kohtuuttomana, että samalla kun sosiaaliturvan laskiessa, myös opintotukikuukausia koskettava vähäinen jousto poistetaan ja opintolainan hyvitystä heikennetään entisestään. (SYL, SAMOK 2016).

Opiskelijajärjestöillä on velvollisuus ajaa oman kohderyhmänsä etua koulutusleikkauksia suunniteltaessa. Opiskelijajärjestöjen toimihenkilöiden nopea vaihtuvuus vaikeuttaa edunvalvontatyön pitkäjänteistä tekemistä. Vuosittain vaihtuvat toimijat, jatkuvat säästötoimet ja usein puutteelliset resurssit hankaloittavat opiskelijoiden asemaa ja heidän oikeuksiensa toteutumista.

Opinnäytetyössä tutkin opiskelijoiden edunvalvontaa ja vertailin, miten edunvalvontaa tehdään eri korkeakoulujen opiskelijajärjestöissä. Tarkoituksena oli kartoittaa, mitä opiskelijaedunvalvontaa on ja minkälaista edunvalvontaa opiskelija- ja ylioppilaskunnissa tehdään kunnallisella ja valtakunnallisella tasolla. Tutkimuksessa selvitin myös opiskelijajärjestöjen työntekijäresursseja edunvalvonnassa sekä edunvalvontatyön kuormittavuutta eri toimijoiden välillä. Opinnäytetyöni tavoitteena on löytää opiskelija- ja ylioppilaskunnista erilaisia toimivia käytänteitä edunvalvonnan laadukkaan etujen

valvomisen toteutumiseen. Lopputuotoksena valmistui opas Humanistisen ammatti-korkeakoulun opiskelijakunta HUMAKOn edunvalvontaa tekeville aktiiveille. Opas on suunnattu HUMAKOn jaostotoimijoille, opiskelijaedustajille sekä hallitukselle.

2 KÄSITTEET

Ainejärjestöt ovat yliopistoissa ja korkeakouluissa toimivia jonkin koulutusohjelman etuja valvovia järjestöjä. Ainejärjestöt järjestävät myös jäsenilleen erilaisia tapahtumia. (OKA ry 2016; Opiskelupaikka 2016.)

Hallopedit ovat yliopistolain mukaisia yliopisto hallinnon opiskelijaedustajia. Ylioppilaskunta valitsee hallopedit yliopiston toimielimiin. Hallopedit ovat toimielimissä täysivaltaisia jäseniä. (Halloped 2016.)

Kattojärjestöt ovat järjestöjä, joiden alaisuudessa toimii pienempiä yhdistyksiä ja järjestöjä. Tässä opinnäytetyössä puhutaan opiskelijajärjestöjen kattojärjestöistä jolloin tarkoitetaan Suomen opiskelijakuntien liittoa SAMOK ry:tä, Suomen ylioppilaskuntien liittoa SYL:a tai Opiskelijoiden liikuntaliittoa OLL:a

Karvi eli kansallisen koulutuksen arviointikeskus on itsenäinen virasto joka vastaa opetuksen ja koulutuksen kansallisesta arvioinnista. (Karvi 2016).

Opiskelijaedustajat korkeakoulun hallinnossa toimivat opiskelijakunnan valitsemat opiskelijaedustajat. (Tamko 2016.)

Opiskelija-aktiivi sanaa käytetään tässä opinnäytetyössä tarkoittamaan opiskelijoita, jotka ovat aktiivisena jäsenenä mukana jossakin opiskelija- tai ylioppilaskunnan pyörittämässä toiminnassa. Esimerkiksi opiskelijakunnan hallitustoimija, ainejärjestötoimija, opiskelijaedustaja, jaostotoimija.

Otus on opiskelijoiden tutkimussäätiö. Otus tekee tutkimuksia opiskelijoista ja opiskelusta. (Otus 2016.)

Paikallisyhdistykset ovat opiskelijakunnissa toimivia paikallistasolla vaikuttavia yhdistyksiä. (Haaga-Helia.)

3 OPISKELIJOIDEN ETUJA AJAMASSA

Ammattikorkeakoulut rantautuivat Suomeen 1990 – luvulla. Ne rakentuivat yhdistämällä, jakamalla ja uudelleen organisoimalla jo olemassa olevia oppilaitoksia. Entiset opistotason koulut haluttiin korkeatasoisemmiksi oppilaitoksiksi. (Helakorpi 2007.) Ammattikorkeakoulut toivat Suomeen yliopiston rinnalle ammatillisesti painottuneen korkeakoulun, jossa yhdistyy teoria ja käytäntö. Ammattikorkeakoulut antavat monipuoliset valmiudet asiantuntija-, suunnittelu- sekä esimiestehtäviin. Ammattikorkeakoulut pyrkivät vastaamaan nimenomaan työ- ja elinkeinoelämän jatkuvasti muuttuviin vaatimuksiin. (Aho 2016.) 2005 Suomen hallitus esitti eduskunnalle ammattikorkeakoululakiin muutosta opiskelijakunnan asemasta. (Hallitus 2005). Saman vuoden syysluku-kaudella opiskelijakunnat aloittivat toimintansa. Aikaisemmin opiskelijoiden äänenä toimivat opiskelijayhdistykset. (SAMOK 2013.)

3.1 Opiskelijakunnat – julkisoikeudellinen yhdistys

Opiskelijakunnat ovat ammattikorkeakouluissa toimivia julkisoikeudellisia yhdistyksiä, jotka valvovat ammattikorkeakoulu opiskelijoiden etuja sekä järjestävät vapaa-ajantoimintaa. Jokaisessa ammattikorkeakoulussa on opiskelijakunta ja se perustuu vuonna 2015 päivitettyyn ammattikorkeakoululain pykälään 41. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014.) Opiskelijakunnan jäsenyys on vapaaehtoinen, jäsenet saavat opiskelijakortit, jolla he voivat todentaa jäsenyytensä. (SAMOK 2015). Vapaaehtoinen jäsenyys poikkeaa ylioppilaskuntapuolesta siten, että ylioppilaskuntapuolella ylioppilaskunnan jäsenyys on automaattista. (Yliopistolaki 558/2009). Opiskelijakunnan jäseneksi liittymistä voidaan kutsua myös lupaukseksi laadusta ja siitä, että jäsenen asioita hoidetaan. (Niemelä, Dufva 2003, 91). Opiskelijakortti oikeuttaa opiskelija-alennuksiin ympäri Suomea. Opiskelijakunnat tekevät edunvalvontatyötä ja vaikuttavat ammattikorkeakoulu yhteisöissä erilaisissa toimielimissä ja ammattikorkeakoulu hallituksessa.

Opiskelijakunnat tekevät myös työtä kunnissa, maakunnissa sekä valtion tasolla. Opiskelijakunnat edustavat opiskelijoita ja opiskelijakunnan rooli opiskelijan edunvalvojana on yhteiskunnallisesti tärkeä. (SAMOK 2015.)

Sanotaan että vapaaehtoistyö on järjestömaailman eli kolmannen sektorin pääoma. Kolmannella sektorilla on valtava merkitys ihmisten hyvinvointiin. Yksilön tasolla se voi lisätä elämänhallintaa, ehkäistä syrjäytymistä ja vahvistaa yhteisöllisyyden kokemusta. Yhteiskunnan kannalta kansalaisten aktiivisuus voi kanavoitua yhteiseksi hyväksi. On tärkeää, että kolmas sektori tunnustetaan yhteiskunnassa ja vapaaehtoisia toimijoita arvostetaan. (Mykkänen-Hänninen, 2007, 16–17.) Vapaaehtoistoimijoilta ei odoteta asiantuntijuutta tai ammatillista osaamista tehtävistä, vaan vapaaehtoiset ovat aktiivisia kansalaisia jotka haluavat auttaa ja tukea apua tarvitsevia. (Mykkänen-Hänninen, 2007, 17). Myös opiskelijakuntien toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Opiskelijakunta HUMAKOn toiminnanjohtaja Marianna Rantanen kertoi hänelle lähetetyssä sähköposti haastattelussa, että vapaaehtoisia opiskelijoita voidaan motivoida toimintaan erilaisin keinoin, kuten opintopistein, tarjoamalla työkokemusta kartuttavia kokemuksia ja verkostoituminen. Periaatteessa kuka tahansa korkeakoulun opiskelija voi osallistua opiskelijakunnan toimintaan, aikaisempaa kokemusta ei vaadita. Opiskelijakunnilla on erilaisia käytänteitä siitä kuka saa olla mukana toiminnassa. Se määritellään opiskelijakunnan säännöissä. Esimerkiksi opiskelijakunta HUMAKOn edustajisto ja tutortoiminnan ehtona on opiskelijakunnan jäsenyys. Jokainen opiskelijakunta perehdyttää, auttaa ja tukee uusia toimijoitaan pääsemään mukaan toimintaa. (Rantanen 2016.)

Opiskelijakunnat toimivat samoin kuten muutkin yhdistykset. Opiskelijakuntien säännöissä sovelletaan toissijaisesti yhdistyslakia, joka tarkoittaa sitä, että opiskelijakuntien säännöissä on otettava yhdistyksen säännökset huomioon. Sisällöltään sääntöjen tulisi olla lähempänä aatteellisten yhdistysten sääntöjä kuin esimerkiksi ylioppilaskuntien sääntöjä (SAMOK, 2008.) Yhdistyksen jäsenillä on oikeus olla yhdenvertainen muiden jäsenten kanssa, säilyttää hänellä sääntöjen mukaan olevat erityiset etuudet, osallistua yhdistyksen päätöksentekoon, saattaa oikeuden käsiteltäväksi yhdistyksen tekemä sääntöjen tai lain vastainen, jäsenten yhdenvertaisuutta loukkaava tai jäsenelle vakuutettua erityistä etua loukannut päätös, saada yhdistykseltä palveluita sekä tutustua yh-

distyksen asiakirjoihin. Yhdistyksen päätöksentekoon osallistuminen mahdollistaa jäsenille osallistumisen yhdistyksen kokouksiin, käyttää niissä puheenvuoroja, tehdä ehdotuksia, osallistua äänestyksiin sekä asettua ehdolle luottamustoimiin (Loimu, 2013, 33–34.) Opiskelijakunnissa nämä yhdistyksen kokoukset tarkoittavat edustajiston kokouksia. (HUMAKO 2014; HELGA 2015; SAMOK 2008).

Yhdistykseen valitulla luottamushenkilölle tulee valinnan kautta myös vastuu omasta ja yhdistyksen toiminnasta. Vastuu voidaan jakaa kolmeen osaan; tarkoituksenmukaisuusvastuu, vahingonkorvausvelvollisuus ja rikosoikeudellinen vastuu. Luottamushenkilöitä valittaessa ehdokkuuden tulee olla aina vapaaehtoista, ja ehdokkaan tulee olla tietoinen omasta ehdokkuudestaan. Luottamustoimihenkilöiksi valitaan henkilöt joihin luotetaan. Tämä luottamus tarkoittaa sitä, että yhdistyksen jäsenten tulee pystyä luottamaan toimijaan. Mikäli yhdistyksen jäsenet menettävät luottamuksen valittuun toimijaan, voidaan hänet erottaa tehtävästään. Tätä tarkoittaa tarkoituksenmukaisuusvastuu. Vahingonkorvausvelvollisuuden myötä yhdistyksen toimihenkilö, hallituksen jäsen sekä tilin- ja toiminnantarkastaja on velvollinen korvaamaan omasta toimestaan aiheutuma vahinko. Jos syypäitä on useampi, ollaan vahingonkorvauksesta yhteisvastuussa. Yhdistykseen kohdistuneesta rikoksesta joutuu hallituksen jäsen tai muu toimihenkilö rikosoikeudelliseen vastuuseen. (Loimu, 2013 82–83.)

Hallitus on opiskelijakuntatoiminnan ydin. Hallituksen vastuulla on kaikki toiminnallinen tekeminen ja sen järjestely. Oli kyse edunvalvonnasta, tapahtumista, viestinnästä, toimintasuunnitelmien, toimintakertomusten, työryhmien- tai yhteistyötoiminnasta. Hallitus on myös opiskelijakunnissa ulospäin näkyvin osa. Hallitus tekee vaikuttamistoimintaa niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Hallitus päättää opiskelijakunnan jäsenten sekä sidosryhmien hakemien pienikokoisten tukien myöntämisestä. Se toimii myös tiiviissä yhteistyössä korkeakoulunsa kanssa. (Takanen 2016.)

Edustajisto taas on opiskelijakunnan ylipäätävä elin. Edustajisto määrittää opiskelijakunnan säännöt ja hallituksen kokoonpanon. Edustajisto päättää myös hallituksen esityksen pohjalta suuremmista suuntalinjoista, joihin liittyvät usein taloudelliset päätökset. Edustajisto myös tekee opiskelijakunnan poliittiset linjaukset ja arvovalinnat. Edus-

tajisto hyväksyy hallituksen ja henkilöstön valmistelemat toimintasuunnitelmat, talousarviot, tilinpäätökset sekä hyväksyy toimintakertomukset. Edustajisto valitsee myös opiskelijaedustajat lakisääteisiin työryhmiin ja osakeyhtiön hallitukseen. (Takanen 2016.)

3.2 SAMOK- Suomen opiskelijakuntien liitto

SAMOK on ammattikorkeakouluopiskelijoiden itsenäisesti hallitsema valtakunnallinen, sitoutumaton ja riippumaton edunvalvonta- ja palvelujärjestö. Se on opiskelijakuntien keskusjärjestö ja siihen kuuluu 24 opiskelijakuntaa ympäri Suomea. Opiskelijakuntien keskusjärjestönä sen tehtävänä on huolehtia siitä, että opiskelijoiden näkemys saadaan valtionhallinnon ja muiden yhteistyötahojen tietoon. SAMOK järjestää myös valtakunnallisia palveluita opiskelijoille sekä alennuksia. SAMOK:n jäsenistöön kuuluu 63 000 jäsentä, mutta se edustaa silti kaikkia noin 140 000 ammattikorkeakouluopiskelijaa. (SAMOK, 2015.) SAMOK:n jäseneksi liitytään opiskelijakuntien kautta ja sen päätösvalta on opiskelijakunnilla. Opiskelijakuntien jäsenmäärä päättää sen kuinka paljon heillä on ääniä käytettävissä liittokokouksessa, joka käyttää SAMOK:n ylintä päätäntävaltaa. Liittokokous päättää liiton tulevan vuoden suuntaviivat ja minkälaista toimintaa tehdään sekä tulevan vuoden hallituksen kokoonpanon. Hallitus vastaa SAMOK:n päivittäisestä toiminnasta vuoden aikana. (SAMOK, 2015.) SAMOK ohjaa paikallista edunvalvontaa tekeviä opiskelijakuntia tarjoamalla koulutusta ja tukea edunvalvontaan.

4. HUMANISTISEN AMMATTIKORKEAKOULUN OPISKELIJAKUNTA HUMAKO

Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) on valtakunnallinen verkostoammattikorkeakoulu joka kouluttaa yhteisöpedagogeja, kulttuurituottajia ja viittomakielentulkkeja. Humakilla on toimipisteet Jyväskylässä, Kuopiossa, Turussa ja pääkaupunkiseudulla. Jokaiseen yksikköön kuuluu tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiokeskus (TKI-keskus) sekä kampus. Opiskelijoiden osalta tämä tarkoittaa sitä, että kaksi ensimmäistä vuottaan he ovat kampuksilla, jonka jälkeen siirrytään TKI-keskuksiin jatkamaan opintoja. Humakin kampukset ovat pääsääntöisesti kaupunkien läheisyydessä, ja pääkaupunkiseudulla kampukset sijaitsevat Nurmijärvellä ja Kauniaisissa. (Humak, 2015.) Humak

on omien alojensa suurin kouluttaja ja sillä on selkeä tehtävä ja profiili koulutusaloillaan. Humakissa pidetään opiskelijoiden ja henkilöstön yhteiskunnallista toimintaa ja vaikuttamista tärkeänä. (Antikainen, Hauta-aho & Yrjönen 2008, 7.)

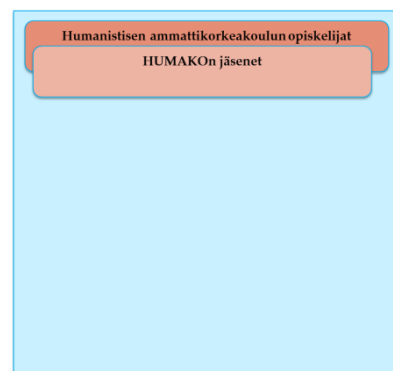
Opiskelijakunta HUMAKO on Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden oma opiskelijakunta, joka valvoo kaikkien Humakin opiskelijoiden etuja. (HUMAKO 2014a). Se myös tarkoittaa sitä, että opiskelijakuntana sen on näyttävä ja oltava jokaisen Humakin toimipistepaikkakunnan opiskelijoiden saavutettavissa. (HUMAKO 2015a). HUMAKO pitää huolta siitä, että opiskelijoiden ääni korkeakoulun päätöksenteossa kuunnellaan. (HUMAKO 2014a). Se tekee edunvalvontaa työn lisäksi palvelutoimintaa Humakin opiskelijoille, esimerkiksi koordinoimalla tutor- ja jaostotoimintaa sekä tarjoamalla opiskelijoille mahdollisuuden opiskelijakorttiin ja haalareihin.

4.1 HUMAKOn rakenne

HUMAKOn toimisto fyysisesti sijaitsee Helsingissä Haagassa, pääkaupunkiseudun TKI-keskus Ilkan yhteydessä. Toimistolla on kaksi työntekijää, toiminnanjohtaja sekä viestintäsihteeri. Työntekijöiden esimiehenä toimii opiskelijoista koostuva hallitus, hallituksen puheenjohtaja toiminnanjohtajan lähimpänä esimiehenä ja toiminnanjohtaja viestintäsihteerin lähimpänä esimiehenä.

4.2 Humakin opiskelijat ja HUMAKOn jäsenet

Ilman Humanistista ammattikorkeakoulua ei HUMAKOlla olisi opiskelijoita joiden etuja valvoa. HUMAKOn tärkein tehtävä on edustaa kaikkia Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoita riippumatta kampuksesta, koulutusohjelmasta tai siitä ovatko opiskelijat HUMAKOn jäseniä vai eivät.

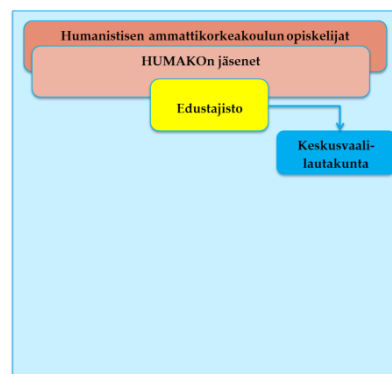

Kuva 1 HUMAKO

HUMAKOon liittyminen on kaikille Humakin opiskelijoille avointa. Ammattikorkeakoululaki 41§ määrittää opiskelijakuntaa siten, että ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan voivat kuulua tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat ja opiskelijakunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Jäsenet tuovat opiskelijakunnalle enemmän valtaa ja resursseja. Jäsenmaksut kohentavat taloutta ja suurempi jäsenmäärä kertovat aidosta opiskelijälähtöisestä toiminnasta. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014.)

4.3 Edustajisto ja keskusvaalilautakunta

Ylintä päätäntävaltaa HUMAKOssa käyttää vaalein valittava edustajisto. Edustajisto antaa suuntaviivat sille, mitä HUMAKOssa kunakin vuonna tehdään. Edustajisto antaa käytännön toteutuksesta vastavalle hallitukselle tavoitteet ja seuraa vuoden mittaan toiminnan toteutumista. Edustajistolla on mahdollista kommentoida ja kyseenalaistaa hallituksen toimintaa. Edustajiston puheenjohtaja on koko opiskelijakunnan

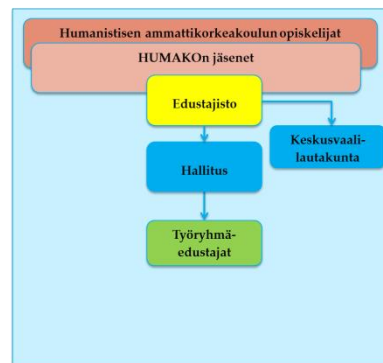
Kuva 2 HUMAKO

puheenjohtaja. Puheenjohtajan lisäksi edustajistoon valitaan varapuheenjohtaja ja 15 varsinaista ja 10 varajäsentä. Edustajiston sihteerinä toimii toiminnanjohtaja. (HUMAKO 2014b.)

Edustajiston tehtävänä on myös nimittää opiskelijakunnalle keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta on vastuussa edustajistohaun järjestämisestä, järjestää tarvittaessa edustajisto vaalit ja nimittää vaalin tuloksen perusteella seuraavan vuoden edustajisto. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kaksi varsinaista jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varaedustajansa. (HUMAKO, 2014c.)

4.4 Hallitus ja työryhmäedustajat

HUMAKOn hallitukseen kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 3-7 hallituksen jäsentä. Kallenterivuodeksi kerrallaan valittava hallitus vastaa HUMAKOn päivittäisestä toiminnasta. Hallituksen jäsenet tekevät työtä joka edesauttaa muiden opiskelijoiden elämää. Hallitus koordinoi tutor-, jaosto-, ja työryhmätoimintaa. Valittujen henkilöiden kesken jaetaan eri vastuualueita, joita he suunnittelevat ja toteuttavat toimintakautensa aikana. Hallituksella on myös tärkeä rooli olla reagoimassa koulussa tapahtuviin muutoksiin ja ottaa opiskelijapalautteet käsittelyyn ja viedä ne koulun johtoon. (HUMAKO 2015b).

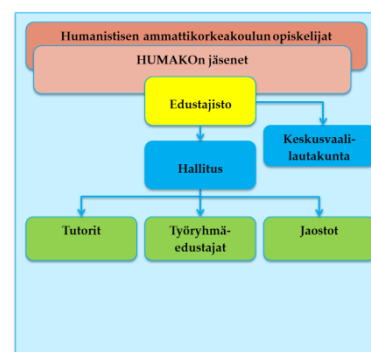

Kuva 3 HUMAKO

Humakissa toimii työryhmiä ja lakisääteisiä lautakuntia, joissa päätetään suoraan opiskelijoita koskevista asioista. Suurimmassa osassa työryhmistä löytyy HUMAKOn valitsema opiskelijajäsen. Työryhmäedustajalla on tärkeä rooli olla vaikuttamassa suoraan opiskelijoita koskeviin kysymyksiin. Työryhmissä ja lautakunnissa kehitetään koulutusohjelmia, pidetään huolta opiskelijahyvinvoinnista ja opiskelijoiden tasavertaisesta kohtelusta. Työryhmiin kuuluu opiskelijajäsenien lisäksi Humakin henkilökunnan edustajia. (HUMAKO 2015c.)

4.5 Jaosto ja tutortoiminta

HUMAKOn paikallisesta toiminnasta vastaavat jaostot, jotka toimivat jokaisessa Humakin yksikössä. Jaostot koostuvat yksikön opiskelijoista. Jaosto on linkki kampuksen ja HUMAKOn hallituksen välillä. Jaosto vastaa paikallisista tapahtumista ja edunvalvonnasta. Jaostot käsittelevät kampuksilla kerättävää palautetta yhdessä henkilökunnan kanssa. (HUMAKO 2015d.)

Kuva 4 HUMAKO

Paikallisella tasolla toimintaa tekevät myös tutorit. Tutoreiden tehtävänä on olla tukena muille opiskelijoille. Tutoreilla on tärkeä rooli yksiköiden yhteishengen luojina. Tutortoinnassa on 5 eri tutormuotoa, joihin voi kouluttautua. Vertaistutorilla on suuri rooli

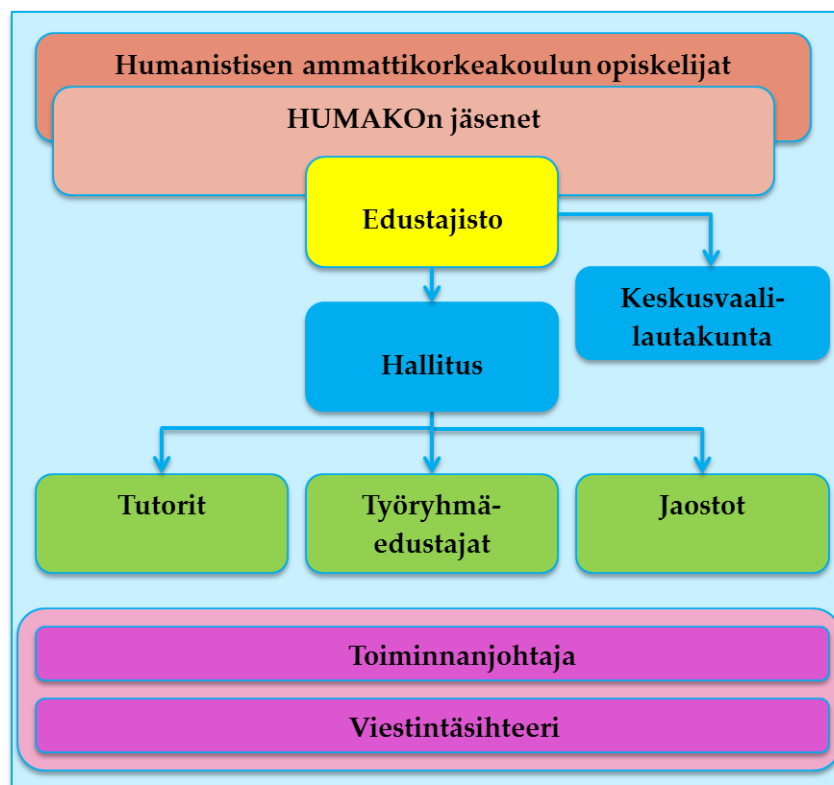
uusien opiskelijoiden ryhmäyttämisessä, KV-tutor tukee vaihto-opiskelijoita, markkinoititutor tekee esittelykäyntejä kouluihin ja tapahtumiin, kokemustutor jakaa omaa osaamistaan muille opiskelijoille ja liikuntatutor laittaa opiskelijat liikkumaan. (HUMA-MAKO 2015e.)

4.6 Työntekijät

Käytännön yhdistysasioiden hoitamisesta on vastuussa aina hallitus. Yleensä hallitus delegoi asioiden varsinaisen tekemisen jollekulle toimihenkilölle, mutta hallituksen vastuuta tämä ei tietenkään poista tai edes vähennä. (Kari Loimu, 73, 2000.)

HUMAKOlla on 2 työntekijää, toiminnanjohtaja ja viestintäsihteeri. Toiminnanjohtaja pitää huolta HUMAKO:n hallinnollisesta puolesta. Toiminnanjohtaja toimii kokouksissa sihteerinä, hän laatii pöytäkirjat ja huolehtii niiden allekirjoituttamisesta. Hänen vastuullaan on myös yhdessä puheenjohtajan kanssa laatia esityslistat ja kokouskutsut. Toiminnanjohtaja myös huolehtii HUMAKO:n taloudesta ja kirjanpidosta. Toiminnanjohtaja myös huolehtii opiskelijakunnan toimintaa ohjaavien asiakirjojen noudattamisesta. (Rantanen 2016.)

Viestintäsihteerin vastuulla ovat viestinnälliset tehtävät sekä jäsenpalveluun liittyvät tehtävät. (HUMAKO 2015h)

Kuva 5 HUMAKO

5. Tutkimusprosessin kuvaus

Kiinnostus opinnäytetyöni aiheeseen tulee suoraan kokemuksistani opiskelijakuntakentältä. Olen ollut kaksi vuotta HUMAKOn hallituksessa, 2013 viestintävastaavana ja 2015 koulutuspoliittisesta, sosiaalipoliittisesta ja työryhmätoiminnasta vastaava henkilö. Opiskelijaedunvalvonnasta minulla on siis omakohtaista kokemusta. Oman kokemukseni mukaan opiskelijaedunvalvonta koetaan välillä haastavana. On hankala tarttua aiheisiin mistä ei välttämättä itse tiedä mielestään tarpeeksi tai jos kokee olevansa kykenemätön vaikuttamaan asioihin. Vuonna 2015 oma sektorini oli vahvasti edunvalvontapainotteinen, ja vaikka takanani olikin jo yksi vuosi HUMAKOn hallituksessa, on silti ollut välillä hankalaa lähteä itsenäisesti tarttumaan edunvalvonnallisiin haasteisiin.

Suurena ongelmana opiskelijakuntatyössä olen kokenut myös toimijoiden vaihtuvuuden. Hallitusvuosi on todella kiireinen ja asioihin pitää osata reagoida nopeasti. Nopea reagointi menettää kuitenkin merkityksensä jos toimijat eivät tee sitä järkevästi ja suunnitellusti. Nopean reagoinnin tilanteissa ei ole enää aikaa tehdä suunnitelmia vaan päätökset ja toiminnot tehdään usein mututuntumalla. Hallitusvuoden ensimmäisen puolen vuoden jälkeen toimijoilla alkaa löytyä jo tarpeeksi kokemusta osata toimia oikein ja asiat alkavat pikkuhiljaa rutinoitua. Kun hommat alkavat olla hanskassa onkin vuosi jo ohi ja sama kuvio lähtee uudestaan käyntiin. HUMAKOn on siis luotava pitkäjänteisiä käytänteitä, jotta toiminta olisi kestävää eikä perehdyttämiseen menisi turhaa aikaa. Edunvalvonnallisissa asioissa tähän yksi ratkaisu on opas, jossa on selkeät käytänteet siihen kuinka erilaisissa tilanteissa toimitaan, mitkä asiat on otettava huomioon ja ketkä henkilöt ovat niitä joilta voidaan kysyä neuvoa. On myös tärkeää, että opas on helposti käytettävä. Itse olen kokenut, että jonkunlaisesta edunvalvontaoppaasta olisi ollut minulle hyötyä vuoden aikana. Se olisi vähentänyt varmasti kuormittavuutta useammalta toimijalta.

Jaostotoiminnasta minulla ei ole kokemusta. Näen kuitenkin HUMAKOn jaostotoiminnassa valtavasti potentiaalia paikallisen edunvalvonnan kehittämiseen. Jaostotoimijat keräävät kampuksilta palautetta ja käsittelevät niitä henkilökunnan jäsenten kanssa. Palautteiden käsittely ja niiden pohjalta toimiminen on edunvalvontaa. Mitä muuta jaostot voisivat tehdä? Uskon, että edunvalvontaopas voisi luoda mallia myös siihen,

minkäläistä paikallista edunvalvontaa jaostojen vastuulle voitaisiin antaa. Jaostotoiminta on toiminut sellaisenaan vasta muutaman vuoden, joten mahdollisuudet sen kehittämiseksi ovat hyvin aukinaiset. Verkostoammattikorkeakoulu antaa hallitukselle haasteita toimia tasa-vertaisesti kaikilla yksikköpaikkakunnilla varsinkaan kun välttämättä jokaiselta paikkakunnalta ei aina ole edustajaa hallituksessa. Tällöin jaostojen rooli paikallisen edunvalvonnan vaikuttajina kasvaa. Hallituksen on myös hankala puurtua täysin jokaisen yksikön ongelmiin, sillä tieto ongelmista löytyy kampusten opiskelijoilta. Näissä tilanteissa on hyvä, että tehdään rajanveto siitä mistä asioista vastaa hallitus ja milloin hallitus tukee jaostoja toiminnassa. Jaostoille tärkeä tuki edunvalvonnallisissa tilanteissa on selkeä ja käytettävä opas.

Olen toiminut molempina hallitusvuosina eri työryhmissä tai lautakunnissa. Ensimmäisenä vuonna olin opintotukilautakunnassa ja vuonna 2015 opintoprosessiryhmässä ja järjestötyön kehittämissäryhmässä. Näissä työryhmissä opiskelija tekee tärkeää vaikuttamistyötä. Työryhmätoimijat kuitenkin vaihtuvat vuosittain ja työryhmissä käytävät asiat ovat välillä haastavia. Työryhmätoimijat ovat opiskelijaedunvalvonnan ytimessä. On siis tärkeää, että työryhmissä toimivat opiskelijat saavat tarvitsemaansa tukea sekä perehdytyksessä että koko toimimisensa ajan. Edunvalvontaopas auttaa myös HUMAKON työryhmätoimijoita edunvalvonta toiminnassaan.

6. ALOITUSKYSELY HUMAKON HALLITUKSELLE

Lähetin HUMAKON 2016 vuoden hallitukselle sähköpostitse alkuhaastattelun tunnistellakseni heidän suhtautumistaan ja käsitystään siitä mitä edunvalvontatyö opiskelijakunnassa tarkoittaa. (LIITE 1) HUMAKON 2016 vuoden hallituksesta vain puheenjohtaja on toiminut aikaisemmin opiskelijakunta HUMAKON hallituksessa. Hallitus 2016 ajatteli yksimielisesti, että sana edunvalvonta on opiskelijoiden keskuudessa hankala sisäistää varsinkin, jos itsellä ei ole kokemusta edunvalvontatyöstä. Osa koki että opiskelijat saattavat ymmärtää, että edunvalvonta on tärkeää, mutta konkretian puuttuessa aiheen sisäistäminen jää.

HUMAKON 2016 vuoden hallitukselle taas edunvalvonnassa kiinnostavimpia asioita olivat hyvinvointiin ja paikallistason vaikuttaminen. Haastavaksi HUMAKON hallitus

taas koki edunvalvontaan liittyvän sanaston hallinnan ja siitä viestimisen. Haastetta toi myös edunvalvonnan tasapuolinen jakautuminen kaikille Humakin opiskelijoille, Humakin tiloihin liittyvät kysymykset sekä oikeiden yhteyshenkilöiden löytäminen. Ongelmana koettiin myös byrokratian ymmärtäminen.

Oppaan osalta HUMAKOn hallitus taas toivoi selkeyttä edunvalvonnan erimuotoihin käytännön esimerkein, osion kuinka edunvalvonnasta tulisi viestiä ulospäin opiskelijaystävällisesti, tarkistuslistoja käytännön toiminnan helpottamiseksi sekä jonkinlaisen eettisen periaatteen edunvalvonnan tekemiseen. Hallitus jakautui kahtia siitä halutaanko HUMAKOille verkko- vai paperiopas. Osa koki paperioppaan helpottavan sisällön sisäistämistä ja helpompilukuisena kuin taas toisaalta verkko-opas olisi aina saatavilla ja se olisi ympäristöystävällisempi valinta sekä linkitykset sivustoille ja kuviin onnistuisi helpommin. Oppaan ulkoasusta toivottiin rentoa, sisällöstä johdonmukaista, havainnollistavaa ja selkokielistä.

Opas tehtiin HUMAKOn asiakirjapohjaan ja sen mahdollisen paperiaversion tuottamisesta vastaa HUMAKO.

7. MITÄ ON OPISKELIJAEDUNVALVONTA?

Opinnäytetyössä tein kyselyn opiskelija- ja ylioppilaskuntakentän aktiiveille. Kyselyssä selvitin millä eritasoilla edunvalvontatyötä tehdään; kampuksella, koulu-yhteisössä, kunnallisesti ja valtakunnallisesti. Ja ketkä sitä tekevät sekä minkälaista edunvalvontaa näillä tasolla on. Kyselyn tarkoituksena oli löytää vastaus kysymyksille; mitä on opiskelijaedunvalvonta ja mitä valvotaan, kun valvotaan opiskelijan etuja. Aiheesta ei ole tehty paljoa tutkimuksia, joten aiheena tämä opinnäytetyö on suhteellisen ainutlaatuinen. Lähimmät aiheet ovat käsitelleet puoluepolitiikan osaa opiskelijakunnan toiminnassa, opiskelijakunta toiminnan kehittämistä ja opiskelijakuntatoiminnan markkinointia. Tutkimus on laadullinen, sillä siinä etsitään ihmisten henkilökohtaisia kokemuksia ja pyritään löytämään kipupisteet, joihin halutaan vastauksia sekä tutkimuksen pohjalta luodaan toimivia menetelmiä yhdistäen tuloksia yhteen.

HUMAKOn hallitukselle 2016 tekemäni sähköpostihaastattelun pohjalta kokosin hallituksen vastauksia siitä mitä on opiskelijaedunvalvonta.

”Opiskelijaedunvalvonta käsittää mm. koulutuksen toteutumisen arviointia ja palautekanavien ylläpitämistä. Keskiössä on opiskelijoiden oikeuksien valvominen. Esimerkiksi HUMAKO voi olla mukana vaikuttamassa opiskelijoiden elämään vaikuttavissa asioissa valtakunnallisesti mm. tekemällä kannanottoja.” Ronja Ohra-Aho, HUMAKOn hallitus 2016

”Opiskelijaedunvalvonta kattaa kaiken sen, minkä kanssa opiskelijat ovat usein tekemisissä, liittyy se sitten asumiseen, opintotukiin, koulun tiloihin tms. Tavoitteena on vaikuttaa asioihin niin, että opiskelijat hyötyvät siitä tavalla tai toisella. Mielestäni palautteiden kerääminen ei itsessään ole edunvalvontaa vaan vain väline, jolla saadaan selville asiat, jotka seisovat opiskelijan edun tiellä.” Katja Kastman, HUMAKOn hallitus 2016.

”Opiskelija edunvalvonta on niiden etujen valvomista, jotka koskettavat opiskelijoita. Esimerkiksi opiskelija hintaiset asunnot, terveydenhuolto, kaupunkisuunnittelu (pyörätiet) ja hyvät kulkuyhteydet kampuksille ovat niitä asioita.” Reetta Kuhmonen, HUMAKOn hallitus 2016.

7.1 Valtakunnallinen opiskelijaedunvalvonta ja vaikuttaminen

Edunvalvonta on nimensä mukaan jonkin ryhmän etujen valvomista. Opiskelijaedunvalvonnalla tarkoitetaan opiskelijoiden etujen valvomista. Nämä edut voivat olla esimerkiksi joukkoliikenteeseen, opiskeluun tai hyvinvointiin liittyviä asioita. Suomen lukiolaisten liiton (SLL) yleinen edunvalvonnallinen tavoite on edistää, puolustaa ja valvoa lukiolaisten etuja niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti ja kansainvälisesti. (Suomen lukiolaisten liitto, 2015). Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liiton SAMOK:n edunvalvonnallisia päätavoitteita ovat toimeentuloon, hyvinvointiin, yhteiskunnan palveluihin, opintoihin, ura- ja rekrytointi palveluihin sekä kansainvälisiin palveluihin liittyvät kysymykset. (SAMOK 2013). SLL ja SAMOK ovat valtakunnallisia vaikuttajia, jotka valvovat kaikkien omaan kohderyhmäänsä kuuluvien opiskelijoiden etuja.

Opiskelijajärjestöt tekevät myös vahvaa yhteistyötä, esimerkiksi opiskelija-asumiseen liittyvät kysymykset koskevat niin korkeakoulu-, kuin toisellakin asteella.

Järjestöbarometri kertoo sosiaali- ja terveysjärjestöistä: niiden yhteiskunnallisesta roolista, toiminnasta, toimintaedellytyksistä sekä muutoksista ja tulevaisuuden haasteista. 2010 vuoden järjestöbarometrissa kerättiin tietoa järjestöjohtajilta mitkä ovat 3 tärkeintä asiaa, joihin järjestöjen tulisi yhdessä vaikuttaa. Kolme yleisimmin mainittua vaikuttamiskohdetta olivat järjestöjen toimintaedellytysten turvaamisen liittyvä vaikuttaminen, palveluihin vaikuttaminen sekä kansalaisten perusturvaan ja köyhyyden ehkäisyyn liittyvä vaikuttaminen. (Järjestöbarometri, 2010, 115–117.) Järjestöille on tärkeää pyrkiä vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen esimerkiksi, kansanedustajien, ministereiden, ministeriöiden viranhaltijoiden ja kuntien viranhaltijoiden kautta. Järjestöt suuntaavat vaikuttamistoimintaansa monipuolisesti yhteiskunnalliseen ilmapiiriin asenteisiin ja tiedon saantiin, palvelujen saatavuuteen ja laatuun sekä päätöksentekoon valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. SAMOK on henkilöjäsenmäärältään suuri järjestö ja se kuuluu muiden jäsenmäärältään suurten järjestöjen lailla vaikuttamaan laaja-alaisesti eri asioihin ja tahoihin. Opiskelijajärjestönä SAMOK:lla on selkeät tavoitteet ja selkeä kohderyhmä, mutta sen jäsenistöön kuuluu useita erilaisia ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntia eri puolilta Suomea ja näin ollen sopivien painopisteiden löytäminen voi olla haastavaa.

7.2 Kunnallinen edunvalvonta

Opiskelijajärjestöjen kattojärjestöjen tehdessä valtakunnallista edunvalvontatyötä, jää korkeakoulujen opiskelijakunnille sekä ylioppilaskunnille vastuu kunnallisesta edunvalvonnasta.

Kuntavaikuttamisen tukena opiskelija- ja ylioppilaskunnilla on yleensä poliittinen ohjelma, johon on koottu opiskelijakunnan mielipiteitä liittyen opiskelijan arkeen (asuminen, toimeentulo, terveydenhuolto, hyvinvointi), opiskeluun, korkeakoulujärjestelmään sekä ammattikorkeakoulun sisäisiin asioihin. Opiskelijakunta HUMAKOlla ei ole tätä opinnäytetyötä tehdessä omaa poliittista ohjelmaa, mutta se valmistuu vuoden 2016

aikana. (HUMAKO 2015f.) Tämän lisäksi opiskelija- ja ylioppilaskunnat voivat olla mukana kaupunkien tai alueiden yhteisissä kaupunkipoliittisissa ohjelmissa. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnat Haaga-Helian opiskelijakunta HELGA, Metropolian opiskelijakunta Metka, Laurean opiskelijakunta Laureamko ja Arcadan opiskelijakunta ASK ovat luoneet yhteisen kaupunkipoliittisen ohjelman vuonna 2013 (Metka 2013). Opiskelijakunnat toimivat pääkaupunkiseudun alueella ja heidän koulujensa opiskelijoiden intressit myötäilevät toinen toisiaan. HUMAKOn edustajisto hyväksyi pääkaupunkiseudun opiskelijakuntien kaupunkipoliittisen ohjelman vasta 2015, HUMAKO ei osallistunut poliittisen ohjelman laatimiseen. (HUMAKO 2015g). Opiskelijakuntien yhteinen kaupunkipoliittinen ohjelma helpottaa kuntavaalivaikuttamista. Opinnäytetyön tekohetkellä HUMAKOlla ei ollut muita poliittisia ohjelmia.

Kunnallisen demokratian mallissa kuntalaiset ovat suuressa roolissa antamassa tukea ja osoittamassa vaatimuksia luottamushenkilöille. Kunnan asukkailla on valta päättää kunnanvaltuusto, valtuusto taas valitsee kunnan viranhaltijat ja muut kunnan luottamuselimet. Asukkaiden valitsevat luottamushenkilöt osallistuvat kunnalliseen päätöksentekoon ja päätösten vaikutukset näyttäytyvät suoraan kuntalaisille. Mallia jossa kuntalaiset valitsevat valtuuston kutsutaan välilliseksi demokratiaksi. Kuntalaissa kunnalliseen demokratiaan kuuluu myös välitön demokratia, joka korostaa kuntalaisen suoraa osallistumista kunnalliseen päätöksentekoon (Oulasvirta, Brännkärr 2001, 21.)

Kunnan sisäisessä vaikuttamisessa moni kuntalainen ei usko omiin vaikutuskeinoihin. Suurena ongelmana on aktivoida ja kanavoida kansalaisten osallistumishalua. Vuorovaikutus kuntalaisten, hallinnon ja puolueiden välillä ei ole riittävä (Oulasvirta, Brännkärr. 2001, 23.) Ja tässä on opiskelijajärjestöillä paikka missä he voivat olla joko aktiivisia tai passiivisia. Kunnallisessa vaikuttamisessa on saatava kohderyhmä ja tässä tapauksessa opiskelijat aktiivisesti liikkeelle. Tutkimuksen ”Suomalaisten kiinnostus kunnallispolitiikkaan” mukaan vain 5,5 prosenttia 18–30-vuotiaista nuorista olivat hyvin kiinnostuneita kunnallispolitiikasta, kun taas esimerkiksi 51–54-vuotialta sama luku oli 17 prosenttia. Myös jonkin verran kiinnostuneiden osuus oli huomattavasti muita ikäryhmiä pienempi (Oulasvirta, Brännkärr 2001, 24.)

Kunnallisessa päätöksen teossa suuressa roolissa ovat myös puolueet. Puolueiden tehtävänä on koota yhteen samanlaisia etupyrkimyksiä ja käsityskantoja sekä luoda niistä poliittisia vaihtoehtoja ja tavoitteita. Niitä toteuttaakseen puolueiden tulee kerätä vaaleissa mahdollisimman paljon kannatusta itselleen ja saada oman puolueen toimijoita erilaisiin julkisen päätöksenteon elimiin. Kansalaiset pystyvät vaikuttamaan puolueiden mielipiteisiin, mutta toisaalta myös puolueet pyrkivät vaikuttamaan kansalaisten mielipiteisiin (Oulasvirta, Brännkärr 2001, 31.)

Opiskelijaliikkeelle tärkeä vaikuttamisen paikka on saada nuoret aktivoitumaan sekä pitää puolensa siitä, että puolueiden ohjelmiin saadaan opiskelijoille tärkeitä asioita mukaan. Kuntalain 4§:ssä kunnanjäseneksi lasketaan yhteisöt, jonka kotipaikka kunnassa on sekä se joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa. (Kuntalaki). Tällä perusteella voidaan todeta, että opiskelijakunta voi olla yhden tai useamman kunnan jäsen yhtäaikaisesti (SAMOK 2008).

7.3 Korkeakoulun sisäinen edunvalvonta

Opiskelijakuntien tärkein tehtävä on tehdä edunvalvontatyötä koulujen sisällä. Ammattikorkeakoululaki velvoittaa opiskelijakuntia tiettyihin tehtäviin. Ammattikorkeakoululaissa sanotaan, että opiskelijakunnan on nimettävä edustajat ammattikorkeakoulun toimielimiin, nimetä edustajat opintotukilautakuntaan sekä osallistua tarvittaessa terveydenhuoltolaissa säädettyjen opiskelijan perusterveydenhuoltoa koskevien tehtävien toteuttamiseen (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, § 41.) Nämä säädökset velvoittavat opiskelijakuntaa tekemään koulun sisällä opiskelijoiden edunvalvontatoimintaa.

Lain velvoitteiden lisäksi opiskelijakunnat voivat tehdä myös muilla keinoin vaikuttamistoimintaa. Avoin keskustelu koulun johdon ja lehtoreiden kanssa on paras keino päästä vaikuttamaan suoraan arkeen. Hyvät keskusteluyhteydet ovatkin opiskelijakunnille tärkeä voimavara. Koulun sisällä edunvalvontaa voi tehdä jokainen opiskelija. Juurikin se kurssipalautte on aivan yhtä tärkeää, kuin opiskelijakunnan kirjoittama kannanotto. Opiskelijakunnan tehtävänä onkin kannustaa koulun opiskelijoita ottamaan kantaa ja antamaan palautetta. Pienet teot kertaantuessaan voivat saada aikaan suurempia muutoksia.

Opiskelijoiden tutkimussäätiön Otuksen 2010 tekemän opiskelijan ammattikorkeakoulu 2010 julkaisun mukaan opiskelijoista 80 prosenttia koki vaikuttaneensa ammattikorkeakoulun ainakin kerran opiskeluidensa aikana ammattikorkeakoulun asioihin. Opiskelijat olivat osallistuneet tutkimuksen mukaan AMK:n sisäisiin asioihin antamalla palautetta, osallistumalla työelämätoimintaan, osallistumalla tutkimus ja kehittämistoimintaan, osallistumalla tiedotustilaisuuteen, osallistumalla keskusteluun, allekirjoittamalla vetoomuksen AMK:n asioita koskevassa asiassa, osallistumalla opiskelijajärjestöjen toimintaan, osallistumalla mielenosoitukseen, hakenut opiskelijajäseneksi hallintoelimeen ja osallistumalla luentolakkoon. (OTUS 2010.)

Palautteenanto, työelämätoiminta sekä osallistuminen tutkimus- ja kehittämistoimintaan olivat tutkimuksen mukaan suosituimpia vaikutuskeinoja, kun taas harvinaisemmaksi jäivät keskustelevat ja vuorovaikutteiset keinot, kuten osallistuminen tiedotustilaisuuksiin ja keskusteluihin. Järjestäytyneemmät vaikuttamiskeinot jäivät tutkimuksen mukaan harvinaisemmaksi. Opiskelijajärjestöjen toimintaan oli osallistunut 16 prosenttia vastaajista ja hallinnon opiskelijajäseniksi oli hakenut vain kuusi prosenttia. Radikaalimpaan vaikuttamiseen, kuten mielenosoituksiin ja luentolakkoihin oli osallistunut vain pieni osa vastaajista (OTUS 2010.)

Opiskelijakunnan hallitus on toimeenpaneva toimielin opiskelijakunnassa. Hallituksen on noudatettava hallintolain säädöksiä menettelytavoista, kun se käsittelee opiskelijakunnan julkiseen hallintotehtävään sisältyviä asioita. Hallituksen on tehtävä päätökset yhteisesti, vastuuta valmistelusta ja täytäntöönpanosta voidaan jakaa hallitustoimijoiden kesken. (SAMOK 2008.) Oppilaitoksen sisällä tehtävässä vaikuttamistyössä veto vastuussa on siis opiskelijakunnan hallitus yhdessä. Opiskelijakunnan hallitus kuuntelee opiskelijoita ja on kartalla koulun sisällä tapahtuvista muutoksista. Opiskelijakunnan hallitus pyrkii valvomaan päivittäin sitä, että opiskelijoita kohdellaan tasavertaisesti ammattikorkeakoulun yhteisön jäsenenä ja opiskelijoille tärkeitä asioita nostetaan esille. Hallitus myös neuvoo, jos opiskelija kokee tulleen väärin kohdelluksi.

8. HYVÄN OPPIAN OMINAISUUKSIA

Hyvän oppaan ominaisuuksia on tutkittu useassa opinnäytetyössä. Valitsin kolme opinnäytetyötä, jotka käsittelevät hyvän oppaan ominaisuuksia ja vertailen niitä keskenään nostaten niin teoriaan pohjautuvia, kuin omaan mieleeni nousevia ajatuksia ylös. Ensimmäinen valittu opas on Maiju Ruotsalaisen Vuorohoidossa olevan muistisairaana kuntoutumisen tukeminen arjessa – Opas omaishoitajalle (2012), toisena on Anni Ala-Sihton, Sanna Pirttisen ja Paula Saukon opinnäytetyö Lapsen surun kohtaaminen – Opas hoitajille tehohoitotyöhön (2009) ja kolmantena Tero Tikkasen ja Otto Vähätiiton opinnäytetyöstä Selvitys asiakkaille suunnatuista päihdetyön itsehoito-oppaista (2015).

Kaikissa opinnäytetöissä tärkeänä oppaan ominaisuutena oli helposti ymmärrettävyys. Opinnäytetyöt ovat kaikki sosiaali- ja terveysalan opinnäytetöitä ja tutkimuksessa on hyödynnetty paljon onnistuneiden potilasohjeiden oppaita. Oppaan tulisi olla selkokielellä kirjoitettu, lauseiden jäsenneily selkeästi ja sisällöltään oppaan tulisi olla kattava. Juonen rakenteen tulisi edetä loogisesti, tekstin pitäisi olla perusteltua ja otsikoiden tulisi antaa tietoa (Hyvärinen 2005, 769–1773). Ala-Sihton, Pirttisen ja Saukon opinnäytetyössä pohdittiin sitä, että kirjallisten ohjeiden kohderyhmä on mietittävä etukäteen tarkkaan, jota tehdään kohderyhmän tarpeiden mukaisesti. Konkreettiset esimerkit ja kuvaukset selkeyttävät oppaassa käsiteltävää asiaa. Kaikki valittujen opinnäytetöiden tekijät olivat yhtä mieltä kuvien ja esimerkkien tärkeydestä.

Tikkasen ja Vähäsiiton mukaan aiheen rajaaminen on tärkeää, ettei teksti lähde rönnyilemään. Ruotsalaisen viesti aiheeseen on myös se, että pitkiä virkkeitä ja ammattisanastoa tulisi välttää. Tikkanen ja Vähäsiitto sanoo, että liiallinen ammattisanaston käyttö vaikeuttaa tekstin ymmärtämistä. Monimutkainen sanasto ei myöskään välttämättä vakuuta lukijaa vaan asiassa voi käydä päinvastaisesti.

Myös HUMAKOn hallitukselle 2016 tehdyssä haastattelussa nousi samankaltaisia ajatuksia esille. HUMAKOn hallitus tahtoi kiinnittää huomiota haastattelussa oppaan sisällön helppolukuisuuteen, havainnollistaviin kuviin sekä tekstin loogiseen etenemiseen.

Verkkokirjoittamisen pikaoppaassa löytää useita yhtäläisyyksiä opinnäytetöiden ja haastattelun tuottamien tuloksien perusteella. Pikaoppaassa kehoitetaan välttämään ammattikieltä. Myös turhien asioiden karsiminen on tärkeää. Epäolennaiset asioiden pois jättäminen ja aiheessa pysyminen lyhyin ja ytimekkäin lausein säilyttää lukijan. Hyvä otsikointi myös niin pää- kuin sivuotsikoissa lisää lukijan mielenkiintoa. Pikaopas ottaa kansaa myös kappaleiden esitysjärjestykseen. Tärkeimpien kappaleiden tulisi olla ensimmäisen ja kappalejaossa tulisi kiinnittää huomiota kappaleiden pituuteen. Lyhempi kappale voittaa aina pitkän kappaleen. Asioiden listaaminen kiinnittää silmäilevän lukijan huomion ja tärkeät asiat on hyvä korostaa lihavoimalla. Kuvat, kuvatestit ja taulukot havainnollistavat tekstiä (Verkkokirjoittamisen pikaopas, 2015).

Edunvalvontaoppaassa on erityisen tärkeää se, että oppaassa käytetty sanasto on selkokielistä ja käsitteet löytyy avattuina. Havainnollistavat kaaviot ja kuvat selkeyttävät tekstiä.

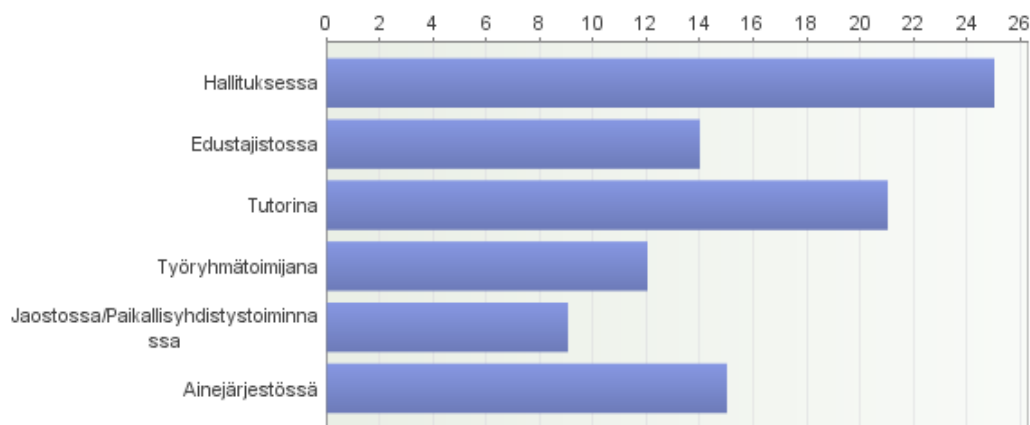
9. OPISKELIJOIDEN NÄKÖKULMA; KUINKA VAIKUTAN?

Tein kyselytutkimuksen opiskelijakunta- ja ylioppilaskuntatoimijoille, jotka tekevät opiskelijaedunvalvontaa niillä paikkakunnilla missä toimivat myös Humakin toimipisteet. Kysely lähetettiin yhteensä viiteen ylioppilaskuntaan ja yhdeksään opiskelijakuntaan. Ylioppilaskunnista vastasi yhteensä 13 henkilöä, joista 10 oli Turun yliopiston ylioppilaskunnasta ja yksi Aaltoyliopiston ylioppilaskunnasta, yksi Helsingin yliopiston ylioppilaskunnasta ja yksi Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnasta, Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunnasta ei tullut lainkaan vastauksia.

Opiskelijakunta puolella vastauksia oli yhteensä 22. Opiskelijakunta puolella eniten vastaajia oli HUMAKOsta (9), seuraavaksi eniten Turun ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalla, Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalla sekä Arcadastuderandekår (3), kolmanneksi eniten vastauksia tuli Haaga-Helian ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalta sekä Savonia ammattikorkeakoulun opiskelijakunnalta (2). Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunnasta, Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijakunnasta sekä Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijakunnasta ei saapunut kyselyyn yhtään vastausta.

Kyselytutkimus oli osoitettu ylioppilaskuntien ja opiskelijakuntien hallituksille, paikallisjärjestö-, jaosto- ja ainejärjestötoimijoille. Kysely lähetettiin toiminnanjohtajille, pääsihteereille ja puheenjohtajille, heitä pyydettiin jakamaan kyselyn linkkiä toimijoilleen. Kysely lähetettiin myös kaikkien tutkimukseen valittujen opiskelija- ja ylioppilaskuntien hallituksille yhteensä 116 henkilölle.

Vastaajista 25 on opiskelijakunnan tai ylioppilaskunnan hallituksessa. 10 vastaajista olivat jaosto/paikallisjärjestö tai ainejärjestö toimijoita. Vastaajat saattoivat olla myös muussa opiskelija-aktiivitoiminnassa, kuten edustajistossa, tutorina tai työryhmätoiminnassa. Suurin osa vastaajista on ollut opiskelija-aktiivitoiminnassa useamman vuoden. Vain seitsemän vastaajista oli ollut opiskelija-aktiivi alle 1 vuotta.

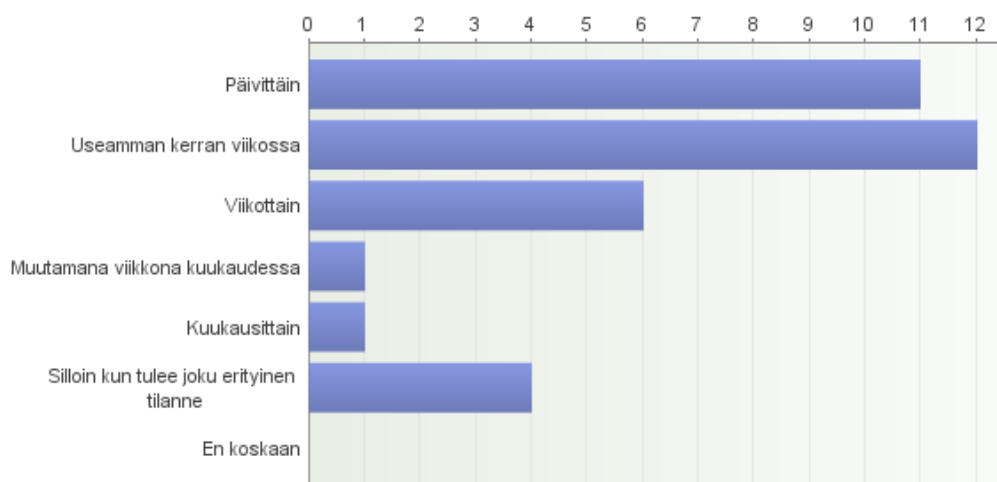

Kuva 6 Tutkimus "Vaikuttava opiskelija"

Vastaavanlaisia tutkimuksia ei ole juurikaan tehty. Ainoastaan korkeakoulujen arviointineuvosto (Karvi) on tehnyt julkaisun vuonna 2007 "korkeakouluopiskelija yhteiskunnallisena toimijana". Karvin julkaisussa on ollut mukana yliopistoja ja ammattikorkeakouluja, jotka ovat sittemmin yhdistyneet toisiin korkeakouluihin. Karvin julkaisu tukee osittain tekemääni tutkimusta.

9.1 Rakkaudesta lajiin

Päivittäistä edunvalvontaa eniten ylioppilas- ja opiskelijakunnissa tekee kaikkien vastaajien mukaan hallitus. Seuraavaksi eniten päivittäistä edunvalvontaa tekevät ainejärjestöt, tutorit ja työryhmätoimijat. Vastaajat kokivat, että heidän omasta aktiivisuutensa edunvalvontatyötä oli melko suuri osa. Päivittäin edunvalvontatyötä vastaajista teki 11 henkilöä, useasti viikossa 12 vastaajaa ja viikoittain 6. Tuloksista voidaan tulkitella, että vastaajista suurin osa valvoo viikoittain opiskelijoiden etuja.

Kuva 7. Tutkimus "Vaikuttava opiskelija"

Päivittäiseen edunvalvontaan kuuluu aktiivinen tiedonhankinta, tilanteiden tasalla pysyminen ja päätösten seuraaminen, opiskelijoiden huolien kuunteleminen ja niiden esiin nostaminen sekä iso osa työstä menee korkeakoulun ja sidosryhmien väliseen yhteyden pitoon sekä tapaamisiin. Näiden lisäksi päivittäisessä edunvalvonnassa aikaa menee myös edunvalvonnallisista asioista viestimiseen ulospäin.

Kuormittavimpana vastaajat kokivat asioiden taustojen selvittämisen ja sisäistämisen, ajan tasalla pysymisen sekä poliittisen päätöksenteon hitauden. Etujärjestöt tekevät vaikuttamistyötä kapealla intressisektorilla. (Nousiainen 1998, 90). Opiskelijajärjestöt opiskelijoiden etujärjestönä pyrkivät ajamaan oman kohderyhmänsä etuja. Päätöksentekoon vaikuttaminen käy usein painostamalla valtion ja kuntien viranomaisia sekä puolueita. Vaikuttamisen tarpeet ovat usein tilapäisiä. (Nousiainen 1998, 90.) On ymmärrettävää, että vastaajat kokivat juuri kuormittavimpana taustojen selvittämisen ja sisäistämisen, ajan tasalla pysymisen sekä poliittisen päätöksenteon hitauden. Poliittisessa päätöksen teossa tutkitaan useita taustoja ja opiskelijoiden lisäksi myös muut etujärjestöt ovat esimerkiksi valtakunnallisessa päätöksen teossa ajamassa omia in-

tressejään. Etujärjestöjen vakuuttavuuden kannalta taustatyö on ehdotonta sekä oikeaan aikaan vaikuttamisen merkitys on suuri. Vaikuttamistyötä pitää olla tekemässä jo asian sisällön luomisen yhteydessä. (Ansala, Vanhanen, Nuorteva 2008, 47–51.) Muutama vastaaja mainitsi myös vuorokauden tuntien rajallisuuden ja riittämättömyyden tunteen.

Oman kokemukseni mukaan nämä kaikki ovat toisiinsa täysin sidonnaisia. Asioiden taustojen selvittäminen vie usein pitkiä aikoja sillä taustoja voidaan joutua selvittämään useiden välikäsien kautta. Samaan aikaan tuntuu, että vuorokaudessa loppuvat tunnit sillä taustaselvitykset vievät yllättävän paljon aikaa. Poliittinen päätöksenteko on usein hidasta, ja tämän vuoksi saattaa tulla tunne, ettei ole tehnyt riittävästi töitä asioiden eteen. Itse en aina opiskelijaedunvalvontaa tehdessäni ymmärtänyt sitä, kuinka hidasta päätöksenteko voi olla, ja että vaikka itse pitäisi jotakin asiaa ehdottoman tärkeänä, ei se välttämättä ole esimerkiksi korkeakoulun johdolle ykkösprioriteetti. Turhautumisen tunteen saa myös helposti aikaan se, etteivät opiskelijat näe tai ymmärrä työmäärää tai työsi tuottamaa hyötyä. Yksi vastaajista oli nostanut tämän esimerkin ja omasta mielestäni se on yksi iso haaste opiskelijoiden edunvalvontatyössä.

Kyselyyn vastanneet opiskelija-aktiivit ovat saaneet aikaiseksi merkittäviä muutoksia oppilaitoksissaan:

”Keskustelin tiedekunnan opintopäällikön kanssa IT-opintojen vakiinnuttamisesta tiedekunnassamme. Yhteinen näkemysemme oli, että jo on aikakin. Tätä keskustelua edelsi reilun vuoden lobbaaminen, johon kuului mm. nimelistan kerääminen sellaisista opiskelijoista, jotka olisivat kiinnostuneet osallistumaan IT-kurssille.”

”Koulutusohjelmauudistuksessa meinattiin ohittaa opiskelijoiden kuuleminen, mutta lopputuloksena saatiin edustajat sellaisiinkin työryhmiin, joita ei tiedetty olevan edes olemassa.”

”Opiskelijat toivoivat sosiaalililaa käyttöönsä ja olin edesauttamassa tämän järjestymistä.”

”Opiskelijat eivät saaneet määrättyssä ajassa tentin tuloksia, otin yhteyttä opettajaan ja kehotin toimittamaan arvosanat oppilaille tuota pikaa.”

Useilla vastaajista oli työn alla tärkeitä edunvalvonnallisia tilanteita:

”Degree -opiskelijoillamme alkaa suomen kielen kurssit vasta toisella vuodella joten olen painamassa sitä ensimmäiseen vuoteen jolloin kursseista on eniten hyötyä.”

Edunvalvonta ei ole myöskään mikään yhden henkilön ooppera:

”Pyrimme estämään lukukausimaksut EU/ETA-maiden ulkopuolisille opiskelijoille. Vaikutimme korkeakoulun hallitukseen, johtoryhmään ja julkiseen mielipiteeseen, mutta päätös piti ja maksut tulevat.”

”Kielten opetuksen turvaaminen alallemme sopivaksi, jotta alan sanastoa pystytään opettamaan viikoittain omassa yksikössämme. Tämä vaati useiden opiskelijaedustajien perehtyneisyyttä ja aktiivisuutta, sekä tämän porukan koordinoitua. Kokoustaamista, yhteydenpitoa sekä kannanottoja.”

”Erästä yliopiston oppiainetta ollaan lakkauttamassa eikä asiasta ole kunnolla tiedotettu ketään. Selvittelen yhdessä kollegoideni kanssa tilannetta ja rauhoittelen opiskelijoita. Mietimme yhdessä vaikuttamismahdollisuuksia.”

Aina ei kuitenkaan opiskelijoiden sanaa oteta vastaan toivotulla tavalla:

”Viime viikolla päätettiin lukuvuosimaksujen määrästä Turun Ammattikorkeakoulussa, josta pyydettiin mielipidettä TUOltta ja olin kirjoittamassa sitä. Päätöksen mentyä läpi ilman, että meitä huomioitiin, kirjoitimme kannanoton ja lisäksi kävimme AMK:n periscope-lähetyksessä hallituksen puheenjohtajamme kanssa keskustelemassa asiasta rehtori/toimitusjohtajan kanssa. Emme saaneet muutosta aikaan, mutta tässähän on vielä vuotta jäljellä tehdä muutoksia ja uusia päätöksiä asiasta.”

9.2 Kuka tuntee asian parhaiten?

Vastaajat kokivat opiskelijaedunvalvonnan hieman haastavaksi. Vain kolme vastaajista koki sen erittäin helpoksi tai helpohkoksi kun taas 18 vastaajista koki sen vaikeahkoksi tai erittäin vaikeaksi. Eniten tukea edunvalvontaan vastaajat saivat hallituksilta, muilta aktiiveilta, sekä opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien työntekijöiltä. Myös kattojärjestöillä oli yhteensä iso rooli vastaajien kesken.

13. Onko opiskelijaedunvalvonta helppoa?

Vastaajien määrä: 35

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		Yhteensä	Keskiarvo
Erittäin helppoa	2	0	0	1	7	7	10	4	2	2	Erittäin haastavaa	35	6,37

Kuva 8. Tutkimus "Vaikuttava opiskelija"

Vastanneista 11:llä ei ollut opiskelijakunnalla omaa edunvalvonta asioihin keskittyntä työntekijää ja 24:llä taas oli. Opiskelijakunnilla HUMAKO, SAVOTTA ja ASK ei ollut edunvalvonta-asioihin keskittyntä työntekijää, kun taas opiskelijakunta Helgalla, JAMKolla ja TUOlla. Ylioppilaskunta JYYllä, AYYlla, HYYllä ja TYYllä löytyy edunvalvontaan keskittynyt asiantuntija.

Edunvalvonnan asiantuntijan omaavissa opiskelijakunnissa asiantuntijaa oli hyödynnetty aktiivisuudessa kiitettävästi. Jokaiselta aktiiviryhmältä löytyy asiantuntijan hyödyntäjiä, suurimpana ryhmänä on kuitenkin hallitus. Tosin suurin osa kyselyyn vastanneista toimii opiskelijakuntansa tai ylioppilaskuntansa hallituksessa. Asiantuntijan apua on tarvittu lainsäädännön ja sääntöjen tulkintaan, poliittisten mielipiteiden muodostamiseen sekä taustaselvitysten tekemiseen. Osalle asiantuntija on ollut apuna oman toiminnan aloittamiseen.

Asiantuntijan rooli ylioppilas- ja opiskelijakunnissa on taustatietojen selvittäjänä sekä opiskelija-aktiivien tukena oleminen. Useissa vastauksissa nousi esille, ettei asiantuntijan rooli ole missään nimessä toimeksi panija vaan nimenomaan konsultoituja, ja hänen konsultaation perusteella opiskelija-aktiivit tekevät poliittiset päätökset ja toimet ulospäin. Opiskelijoiden tekemien päätösten pohjalta asiantuntijat voivat toimia kuitenkin varsin itsenäisesti.

”Asiantuntija valmistelee ja toimii hallituksen ja pääsihteerin toimeksiantojen pohjalta. Poliittiset päätökset tekee hallitus / edustajisto ja asiantuntija toimii varsin itsenäisesti niiden pohjalta.” (Aktiivitoimija opiskelijakunta HELGA.)

Edunvalvontatoiminnan jatkuvuuden kannalta vastaajat kokivat asiantuntijan roolin erityisen tärkeänä. Asiantuntijan puuttuessa opiskelija- ja ylioppilaskuntien tulisi panostaa enemmän kirjalliseen dokumentointiin, uusien toimijoiden perehdyttämiseen sekä mahdollisesti tarvittaisiin enemmän aktiivitoimijoita hoitamaan edunvalvonnallisia asioita. Yksi vastaajista kompensoisi puutteen jakamalla hallitusvuoden kahteen osaan, jolloin puoli vuosittain vaihtuisi noin puolet hallituksen jäsenistä ja aina pidempään toimineet hallituslaiset perehdyttäisivät uudet toimijat tulevalle kaudelle. Tämä kuitenkin toisi mielestäni haasteita ryhmähengen muodostumiselle ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiselle. Myös asioiden uudelleen priorisointi ja edunvalvonnan painottaminen voisivat vastaajien mukaan olla keinoja kompensoida asiantuntijan puuttumista.

Opiskelijakunnissa, joissa ei ollut edunvalvonnallisiin asioihin paneutunutta asiantuntijaa, haettiin tukea eniten SAMOK:lta, muilta oman opiskelijakunta toimijoilta, tai opiskelijakunnan työntekijöiltä. Yhdessä vastauksessa nostettiin esille myös alumnit. Vastaajat olisivat tarvinneet asiantuntijan apua erityisesti lainsäädännön tulkinnassa. Konsultointiavun tarvetta olisi ollut myös byrokratian tulkitsemisessä, neuvotteluosapuolen kanssa mahdollisesti syntyneissä konfliktitilanteiden ratkaisemisessa sekä siihen miten reagoida tuleviin uudistuksiin tai niiden esityksiin. Laaduntasoa vastaajat ylläpitävät omalla osaamisella ja tiimin tuella, hyvällä suunnittelulla, palautteen aktiivisella keräämisellä, hyvällä dokumentoinnilla, laadunvarmistusjärjestelmällä, tiiviillä yhteistyöllä muiden opiskelijakuntien ja kattojärjestön kanssa sekä tekemällä itse taustaselvitystä ja seuraamalla ajankohtaisia uutisia.

Ylioppilas- ja opiskelijakunnat ovat oman asiansa asiantuntijoita. Asiantuntijuus koostuu monista eri taidoista; teorian tiedosta, menetelmätiedosta ja – taidosta, tekemiseen liittyvästä tiedosta ja taidosta ja kokemuksesta sekä intuitiivisesta tiedosta. (Niemelä, Dufva 2003, 56.) Nämä tiedot ja taidot saadaan koottua helpoiten opiskelija- ja ylioppilaskunnissa lyömällä yhteen työntekijöiden ja aktiivitoimijoiden tieto- ja taitopohja. Se

kuitenkin voi jäädä helposti vajaaksi, jos opiskelija- tai ylioppilaskunnalla ei löydy työntekijää. Uskon, että erityisesti teoriaan ja menetelmiin liittyvät tiedot ja taidot voivat helposti jäädä puutteellisiksi asiantuntijan puuttuessa. Aktiivisella opiskelijalla on kokemusta ja varmasti intuitiivista tietoa, mutta jos näille asioille ei anneta oikeaa perspektiiviä, kuinka voidaan tehdä järkevää opiskelijaedunvalvontaa? Erilaista asiantuntijuutta tarvitaan opiskelijajärjestöissä, jotta tuki ja apu aktiivitoimijoille ja työntekijöille saadaan taattua. Silloin voidaan opiskelijajärjestöjä kutsua asiansa asiantuntijoiksi.

9.3 Työnjako

Opiskelija- ja ylioppilaskunnissa edunvalvonnallinen työnjako jakautuu pitkälti hallituksen ja jaostojen/paikallisyhdistysten/ainejärjestöjen välillä riippuen organisaation muodosta. Tutkimuksessa halusin myös selvittää sitä kuinka edunvalvonta työ jakautuu eri toimijoiden välillä. Olen selvityksessä ynnännyt jaostot, paikallisyhdistykset ja ainejärjestöt samaan niiden samankaltaisuuden ja toimintamahdollisuuksien vuoksi. Arvioin seuraavassa työnjakoa näiden niin sanottujen paikallistason toimijoiden ja opiskelija- ja ylioppilaskuntien hallitusten välillä. Lopuksi pohdin HUMAKOn jaostojen vaikuttamismahdollisuuksia verraten vastauksia HUMAKOn nykyiseen jaostotoimintaan.

Paikallistason toimijat tekevät korkeakouluissa vahvaa koulun sisäistä edunvalvontaa. Ainejärjestöissä ja muissa alakohtaisissa yhdistyksissä tärkeä osa työtä on oman alan edunvalvonnasta vastaaminen. Erityisesti ylioppilaskuntapuolella ainejärjestöt tuntuvat olevan erittäin suuressa roolissa edunvalvonnan saralla. Turun yliopiston ylioppilaskunnasta vastannut henkilö kutsui ainejärjestöjä TYY:n kivijalaksi. Osalla edunvalvonnallinen tekeminen riippui ainejärjestöjen aktiivisuudesta. Ainejärjestöjä kuvailtiin ylioppilaskuntien silminä ja korvina paikallistasolla, ainejärjestöjen tehtävänä on ottaa yhteyttä hallitukseen esiin nousseiden edunvalvonta asioiden tiimoilta. Myös ammattikorkeakoulupuolella ainejärjestöt nähtiin edunvalvojina, mutta myös tärkeänä osana opiskelijoiden vapaa-ajan toiminnan järjestäjinä. Paikallistason toimijoita pidettiin matalimman kynnyksen edunvalvontatoimintana.

Karvin julkaisussa käsiteltiin myös ainejärjestöjen toimintaa. Hankkeen tutkimuskohteenä olivat Helsingin, Tampereen ja Turun yliopistojen ainejärjestöt. Hankkeessa vertailtiin samojen alojen laitoksia ja ainejärjestöjä. Ainejärjestöt olivat sosiologian, sosiaalipsykologian, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen laitoksista. Vertailtavia laitoksia ja ainejärjestöjä oli yhteensä kolme. (Saari 2007, 78.) Hankkeessa haastateltiin oppilaitoksen henkilökunnan jäseniä sekä ainejärjestötoimijoita. Esittelen seuraavassa hankkeen ajatuksia ainejärjestötoiminnasta yleismaailmallisesti.

Ainejärjestöjen keskeisimpiin tehtäviin kuuluu edunvalvonta. Henkilökunnan mukaan siihen kuuluu osallistuminen tiedekunnan ja laitoksen hallintoon. Henkilökunta korostaa myös niiden tehtävää opetuksen suunnittelussa ja kehittämisessä sekä tiedotuskanavana. Ainejärjestötoimijoiden mukaan toiminta luo myös opiskelijayhteisöllisyyttä ja vastapainoa opiskelulle. Kolmantena tärkeänä tehtävänä on myös uusien opiskelijoiden sopeuttaminen opiskelijayhteisöön. Ainejärjestöt ovat myös ainoita jotka tekevät oman alansa edunvalvontaa. (Saari 2007, 78 -79.)

Jaostojen toimintaan vastasivat vain HUMAKOlaiset. HUMAKOn jaostotoimijat ovat pitkälti palautteenkerääjiä ja tapahtumien järjestäjiä. Palautteenkerääminen suoraan opiskelijoilta opiskelijakunnan hallitukselle edistää edunvalvonta toiminnan kehittymistä ja helpottaa hallituksen toimintaa. Näin myös mahdollisilta turhilta päällekkäisyyksiltä vältytään. Aktiivinen jaosto voisi toimia myös HUMAKOn toiminnan kivijalkana.

Opiskelijakunnan hallituksen rooli edunvalvojana on olla yhdessä kattojärjestöihin ja muihin yhteistyökumppaneihin, tehdä edunvalvonta työtä joka hyödyttää kaikkia korkeakoulun opiskelijoita sekä koordinoida muuta koulun sisällä tapahtuvaa edunvalvonta toimintaa. Tärkeä osa hallitustoimijan arkea on laaja verkostoituminen, niin koulun sisällä kun valtakunnallisestikin. Hallitustoimijan vastuulle jää myös kunnallinen vaikuttamistyö. Osassa vastauksissa hallitustoimijat käyvät säännöllisesti tapaamassa kuntapäättäjiä. Vastuulla on myös taustatyön tekeminen, perehdyttäminen ja toimijoiden ohjeistaminen.

9.4 Vaikuttamistyö ylioppilas- ja opiskelijakunnissa

Kyselyssä halusin selvittää myös millä keinoin erilailla levittäytyneet opiskelija- ja ylioppilaskunnat tekevät edunvalvonta työtä siten, että jokainen kampus ja kampuspaikkakunta huomioidaan. Ensiksi selvitin, toimivatko korkeakoulut useammalla kuin yhdellä kampuksella vastaajista. Vain viisi vastaajaa ilmoitti että korkeakoulu toimi yhdellä kampuksella ja näiden vastaajien korkeakoulut olivat Turun yliopisto ja ammattikorkeakoulu Arcada. Selvitin myös, toimivatko kampukset eri paikkakunnilla. Vain Jyväskylän yliopisto sijaitsi useista kampuksista huolimatta yhden kunnan alueella. Näin ollen opiskelijakunnat, TUO, HELGA, HUMAKO, JAMKO ja SAVOTTA toimivat useamman kuin yhden kunnan alueella. Samoin kuin ylioppilaskunnat AYY ja HYY. Selvitin kunkin ryhmän osalta, miten he hoitavat omalta osaltaan koulun sisäisen, kunnallisen ja valtakunnallisen edunvalvonnan. Vastausten vähyyden vuoksi en kuitenkaan pysty luotettavasti analysoimaan eroja yhden kampuksen, yhden kampuspaikkakunnan ja usean kampuspaikkakunnan välillä.

9.4.1. Korkeakoulun sisäinen vaikuttamistyö

Koulun sisäisessä vaikuttamistyössä tärkeimpinä vaikuttamiskanavina vastaajat pitivät työryhmiä ja tärkeänä pidettiin myös hyviä yhteyksiä korkeakoulunjohtoon sekä henkilökuntaan. Hallitus, ainejärjestöt ja jaostot nähtiin tärkeinä edunvalvonnallisina vaikuttajina. Vastaajista 18 tiesi ketkä ovat korkeakoulun sisäisessä vaikuttamistyössä tärkeimmät henkilöt. 13 tiesi osan ja 4 ei tiennyt ollenkaan. Mielestäni vastaukset olivat yllättävänkin positiiviset. Tärkeimpinä henkilöinä pidettiin koulun johdossa olevia henkilöitä, rehtoria, johtoryhmää, ja muita johtajia. Tärkeänä pidettiin myös lehtoreita ja muuta henkilökuntaa. Myös työryhmien opiskelijaedustajia pidettiin tärkeinä vaikuttamiskanavina.

Yksi mielenkiintoinen kysymys kyselyssä oli siitä kuinka opiskelija- tai ylioppilaskunnat pitävät huolta siitä, että edunvalvonta työtä tehdään tasapuolisesti kampuksesta riippumatta. Korkeakoululla oli omanlaisia käytänteitään siihen ja tilanteet muutenkin tuntuivat olevan hyvin erilaisia. Osalla tuntui olevan vastausten perusteella ”pääkampus”, jonka ulkopuoliset jäivät vähemmälle huomiolle, kun taas osalla, esimerkiksi HUMAKOlla, kampukset ovat suunnilleen yhtä suuria. Ylioppilas- ja opiskelijakunnat pyrkivät tiiviiseen yhteistyöhön eri kampusten kanssa. Ratkaisuja oli haettu kampuskohtaisten

tiimien ja jaostojen kautta sekä kannustamalla jokaisen kampuksen opiskelijoita osallistumaan aktiivitoimintaan. Myös toimijoiden yhteiset tapaamiset olivat yksi keino ja yhdessä vastauksessa kerrottiin, että jokaisen hallituslaisen tulee olla vastuualueensa kautta yhteydessä paikallistoimijoihin. Vastauksissa kuitenkin nousi selkeästi myös esille se, että tasapuolisuus kampusten välillä on haaste, eikä siihen välttämättä ole löydetty täysin toimivaa ratkaisua.

9.4.2. Kunnallinen vaikuttamistyö

Seitsemän 32 vastaajasta ei tiennyt ketkä korkeakoulussa tekevät kunnallista vaikuttamistyötä opiskelijoiden näkökulmasta. Osa vastasi yksinkertaisesti ylioppilaskunta tai opiskelijakunta. Tarkemmissa vastauksissa isossa roolissa olivat ylioppilaskuntien ja opiskelijakuntien hallitukset. Myös hallitusten erilaisten vastaavien, kuten puheenjohtajat, varapuheenjohtajat tai koulutus-, kunnallis- ja sosiaalipoliittiset vastaavat, mainittiin tekevän kunnallista vaikuttamistyötä. Muutamissa vastauksissa mainittiin myös opiskelija- ja ylioppilaskuntien yhteisiä alueellisia ryhmiä, kuten Turussa paikallisten opiskelijajärjestöjen ryhmä 40 000 tai pääkaupunkiseudulla toimiva World Student Capital – verkosto, jossa ovat mukana pääkaupunkiseudun opiskelija- ja ylioppilaskunnat.

Kuntaorganisaatio rakenne oli tuttu vastaajista kahdeksalle ja jokseenkin tuttu 18. Yhdeksälle vastaajista rakenne ei ollut ollenkaan tuttu. Alle puolet (17) vastaajista tiesi kehen olla yhteydessä kunnallista vaikuttamistyötä tehtäessä. 16 vastaajista ei tiennyt tai osannut sanoa ketkä ovat ylioppilaskunnan tai opiskelijakunnan tärkeimpiä yhteistyökumppaneita kunnallisessa vaikuttamistyössä. Muissa vastauksissa mainittiin muut opiskelijakunnat/ylioppilaskunnat, puolueet ja kaupungin/kunnan johto ja virkamiehet. Yksittäisissä vastauksissa mainittiin myös alumnit, omat kontaktit sekä kattojärjestö SAMOK. Yhdessä vastauksessa puhuttiin opiskelijafoorumista, joka tarkoittaa että kaupungin toimijat sekä opiskelijavaikuttajat tapaavat kaksi kertaa vuodessa keskustelemaan eri teemojen pohjalta. Tämä opiskelijafoorumi toimii Jyväskylässä. Vastauksissa olin yllätynyt siitä, että vastauksissa ei noussut esiin kuin kerran kattojärjestöt, joiden kuitenkin kuuluisi kouluttaa ja avustaa aktiivitoimijoita tekemään vaikuttamistyötä myös kunnallisella tasolla. Tähän kysymykseen vastatessa ei myöskään mainittu

opiskelijajärjestöjen yhteisiä verkostoja, aiemmin mainitut ryhmä 40 000 ja World Student Capital – verkosto.

Osa korkeakouluista toimii paitsi useammalla kampuksella myös useammalla paikkakunnalla. Opiskelija- sekä ylioppilaskuntien tulee pitää huolta tasapuolisesta edunvalvonnasta kaikkien opiskelijoiden osalta. Siksi kyselyssä kysyttiin myös sitä, kuinka tataan tasapuolinen edunvalvontatyö eri kampuspaikkakunnilla sekä kuka sitä tekee. Kysymykseen en saanut kunnollista vastausta, jossa olisi selkeästi tullut esille toimiva keino jolla kunnallista edunvalvontaa tehdään eri paikkakunnilla. Yhdessäkään vastauksessa ei mielestäni vastattu tarpeeksi kattavasti kysymykseen, miten kunnallinen edunvalvonta tällaisessa tilanteessa hoidetaan. Osassa vastauksissa mainittiin koulutuslajijärjestöt, laaja verkostoituminen, aktiivinen yhteydenpito paikallisiin toimijoihin sekä kuntapoliittiset suunnitelmat. Yhdessä vastauksessa kerrottiin, että yksi kampuspaikkakunta jää resurssipulan takia huomioimatta ja kunnallisen edunvalvonnan tason takaamiseksi tarvittaisiin yksi työntekijä lisää.

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL on tehnyt aktiivitoimijoilleen kuntavaikuttamisen käsikirjan. Käsikirja on monisivuinen käsikirja opiskelijalähtöiseen kuntavaikuttamiseen. Siinä painotetaan sitä, kuinka kunnallinen päätöksenteko vaikuttaa suoraan opiskelijoiden arkeen ja sen vuoksi ylioppilaskuntien tulisi tehdä suunnitelmallista ja tavoitteellista kuntavaikuttamista. Kirjassa kerrotaan syväluotaavasti ja selkeästi kunnan toiminnasta, kuinka ajoitetaan vaikuttamistyö sekä millä tavoin vaikuttamistyötä kannattaa tehdä kunnallisvaalien aikaan, millä keinoin luodaan suhteet kuntapäätäjiin, ja lisäksi käsikirjassa on eritelty kunnallispoliittisia teemoja opiskelijoiden silmin. (SYL 2008.)

Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisussa *”korkeakouluopiskelija yhteiskunnallisena toimijana”* koulutuspoliittisessa teema-arvioinnissa arvioitiin teknillisen korkeakoulun ja Tampereen teknillisen yliopiston opiskelijoita kunnallisina ja alueellisina toimijoina. Korkeakoulut sijaitsevat Espoossa ja Tampereella. Ylioppilaskunnilla on arvioinnin mukaan halukkuutta osallistua enemmän kunnalliseen päätöksentekoon. Arvioinnista kuitenkin selviää, että yksittäisen opiskelijan kiinnostus kunnalliseen vaikutta-

miseen opiskelupaikkakunnallaan on vähäistä. Kunnallispoliitikot ja kaupunginedustajat pitivät opiskelijoiden edellytyksiä osallistua kunnalliseen päätöksentekoon hyvinä, erityisesti opiskelijoita koskevissa asioissa. Karvin julkaisun mukaan myös Espoon sekä Tampereen kaupungin edustajat pitivät tärkeänä kuulla opiskelijoita. Kummallakaan kaupungilla ei ole systemaattista tapaa kuulemiseen, mutta ylioppilaskunnilta saatetaan pyytää esimerkiksi lausuntoja. Edustajat korostivat ylioppilaskuntien omaa aktiivisuutta kunnallisessa vaikuttamistyössä. (Saari 2007, 71–73.)

9.4.3 Valtakunnallinen edunvalvonta

Valtakunnallista edunvalvonta työtä tehdään pitkälti kattojärjestöjen SYL:n ja SAMOK:n kautta. Opiskelija- ja ylioppilaskunnat konsultoivat kattojärjestöjä, ja tiiviin yhteistyön kautta tehdään valtakunnallista vaikuttamistyötä. Esimerkiksi koulutuslupauskampanja pyörii kattojärjestöjen (SYL ja SAMOK) ohjaamana ja opiskelija- ja ylioppilaskunnat koordinoivat kampanjan toimintaa omilla alueillaan. Koulutuslupauskampanja oli eduskuntavaalien 2015 aikaan pyörivä kampanja, jossa tarkoitus oli saada kansanedustaja ehdokkaita lupaamaan, että koulutuksesta ei leikattaisi tulevan hallituskauden aikana. Ehdottomasti tärkeimpinä yhteistyökumppaneina pidettiin seuraavia kattojärjestöjä: SYL, SAMOK, Opiskelijoiden liikuntaliittoa ja opiskelijoiden etupalvelujärjestö Frankkia. Osa mainitsi myös muut opiskelija- ja ylioppilaskunnat, henkilökohtaiset suhteet päättäjiin, kansanedustajat, virkamiehet, ministerit, avustajat ja ammattiyhdistykset.

9.5 Edunvalvontaopas ylioppilas- ja opiskelijakunnissa

Edunvalvontaopas löytyi 14 vastaajalta. Oppaat sisälsivät edunvalvonnallisia asioita, kuvauksia yleisistä tehtävistä, ohjeita kokoukseen valmistautumisesta, tavoista vaikuttaa, ohjeita järjestötoimintaan, sekä yleishyödyllistä tietoa ylioppilas- tai opiskelijakunnan rakenteesta. Oppaat sisälsivät myös koulun organisaatiokaavakkeen, opiskelijakuntien omia tavoitteita, tietoa tehtävistä edunvalvojana sekä tärkeitä kohtia yhdistyslaista. Oppaat olivat suunnattu lähinnä hallitukselle, ainejärjestöille, edustajistolle ja tuutoreille. Opasta oli hyödyntänyt puolet vastaajista, sitä oli käytetty lähinnä perehtymi-

seen ja rakenteiden selvittämiseen. Sisältöön olisi toivottu enemmän käytännön vinkkejä sekä neuvoja, kehen olla yhteydessä kussakin asiassa, oppaaseen toivottiin myös lisää viittauksia lakeihin.

Vastaajista 21:llä ei ollut opiskelija- tai ylioppilaskunnalla edunvalvontaan painottunutta opasta käytössään. Jos opas olisi ollut käytössä, sen käyttäjäryhmäksi haluttaisiin hallitus, opiskelijat ja ainejärjestöt. Sisällöllisesti siihen toivottiin hyvät perustiedot, käytännönvinkkejä, viitteitä tutkintosääntöön ja AMK-lakiin. Lisäksi toivottiin vastauksia kysymyksiin; miten sitä tehdään ja miksi, kehen olla milloinkin yhteydessä sekä paljon konkreettisia esimerkkejä ja perustietoa vaikuttamisen tasoista. Oppaasta tahdottaisiin mahdollisimman yksinkertainen ja selkeä. Sen tulisi sisältää myös edunvalvonnallisia tavoitteita sekä asioita, mitä yksittäiset opiskelijat tai opiskelijaryhmät voisivat tehdä, edunvalvonnan hyväksi. Vastaukset olivat pitkälti samankaltaisia, kuin HUMAKOn hallitukselle lähettämässäni aloituskyselyssä. Edunvalvontaoppaalle nähtäisiin tarvetta kontaktien etsimisessä, perehdyttämisessä, käytäntöjen omaksumisessa, tiedon etsimisessä, muiden toimijoiden auttamisessa, erikoistilanteissa, sekä opiskelijan aloittaessa korkeakouluopinnot.

10. EDUNVALVONTA-OPAS OPISKELIJAKUNTA HUMAKOLLE

HUMAKOLle tekemässäni oppaassa olen yhdistänyt opinnäytetyöni teoriaa ja HUMAKON toiveita. Tahdoin havainnollistaa oppaaseen kirjoittamiani teorioita aidoilla esimerkeillä. Aitojen esimerkkien hyvä puoli on siinä, että lisätiedon saaminen HUMAKON sisältä onnistuu helpoiten. Havainnollistavat esimerkit tekevät oppaasta mielenkiintoista luettavaa. Aitojen käytännön esimerkkien ongelmaksi koitui kuitenkin esimerkiksi jaostotoiminnan osalta niiden puute.

Oppaan tekemiseen varattu aika oli aivan liian lyhyt, jotta olisin saanut kirjoitettua oppaasta sellaisen mihin olisin itse ollut täysin tyytyväinen. Oppaasta löytyy hyviä ominaisuuksia ja sen avulla on voitu yhdistää joitakin HUMAKOLta löytyviä asiakirjoja samaan. Olisin halunnut oppaan olevan huomattavasti lyhyempi, en sisällöllisesti vaan kerronnallisesti. Oppaan tekemisessä aikaa olisi pitänyt käyttää kuvituksen luomiseen. Nyt asiat on kerrottu sanoin, jolloin opas voi olla hieman raskasta luettavaa sen käyttäjille.

Oppaan tekemistä hankaloitti myös se, että Humakin organisaatorakenne on muutosessa ja näin ollen esimerkiksi työryhmien opiskelijaedustajille suunnattu osuus jäi mielestäni hieman vajaaksi.

Oppaan tarkoitus oli osittain korvata HUMAKOn edunvalvonta-asiantuntijan puuttamista. Oppaassa löytyykin hyviä ohjeita edunvalvonnan tekemiseen. Esimerkiksi kuinka lobata ja miten tehdään kannanotto.

HUMAKO kuitenkin varmasti saa työstettyä oppaasta käytettävämmän. Opas vaatii lisää käytännön esimerkkejä, joista voidaan selkeästi katsoa toimintamalleja edunvalvonnan tekemiseen. Jatkotyöstössä tulee ottaa siis huomiota kuvitukseen, esimerkeihin ja tekstin määrään.

Liitteenä HUMAKOn edunvalvontaoppaan sisällysluettelo

Edunvalvontaopas

Sisällysluettelo

2. Johdanto	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3. Eduvalvonta - niin siis mikä?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3.1. Mistä edunvalvonnalliset asiat nousevat?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3.2. Humakin ohjeistukset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4. HUMAKO organisaatiokuvaus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.1. Hallitus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.2. Jaostot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
4.3. Työryhmät	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5. Palautteen kerääminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5.1.1. Palautelaatikot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5.1.2. Palautteiden käsittely	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5.1.3. Palautelomakkeet verkossa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6. Hyvää palautetta	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6.1. Palautteen antaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6.2. Palautteen vastaanotto	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7. Työryhmävaikuttaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7.1. Miten opiskelijaedustajat valita	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7.2. Miten toimin opiskelijaedustajana?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7.3. Yleiset kokouskäytännöt	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7.4. Miten opiskelijaedustaja vaikuttaa?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8. Vaikuttaminen kannanoton avulla	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.1. Kannanotto Humakin sisällä	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2. Kannanotto kunnallisesti	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.3. Apua kannanoton kirjoittamiseen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
9. Vaikuta keskustelemalla	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10. Yhteistyössä on voimaa!	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10.1. Valtakunnallinen vaikuttaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

10.2.	Kunnallinen vaikuttaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10.3.	Vaikuttaminen kattojärjestöjen toimintaan	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
10.4.	Liittokokouksessa vaikuttaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
11.	Case esimerkit	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
11.1.	Hukkunut tentti	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
11.2.	Uusien opiskelijoiden orientaatio	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
11.3.	Tulkkitutkinnon epäkohdat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
12.	Loppusanat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
14.	Sanastoa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

11. POHDINTAA

Opinnäytetyöni aiheesta opiskelijaedunvalvonnasta löytyy tietoa jonkin verran. Tietoa löytyi paljon opiskelijakunnilta, ylioppilaskunnilta ja niiden kattojärjestöiltä. Varsinaista tutkimustyötä aiheesta oli tehty jonkin verran. Tutkimustietoa aiheesta löytyi Opiskelijoiden tutkimussäätiön julkaisuista (OTUS) ja korkeakoulujen arviointineuvostolta (KARVI). Opinnäytetyöaiheena tutkimusaiheeni oli jokseenkin ainutlaatuinen. Toisaalta tietoa etujärjestöistä niiden toiminnasta ja tavoitteista löytyy paljon. Opiskelijaedunvalvonta opiskelijajärjestöissä voidaan rinnastaa muihin etujärjestöihin.

11.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyötä alettiin tehdä HUMAKOn tarpeesta parantaa pitkäjänteisen edunvalvonnan tekemistä. Opiskelijakunta HUMAKO tilasi opinnäytetyön ja jonka toiminnallisena lopputuotoksena luotiin edunvalvontaopas HUMAKOn aktiivitoimijoille. Opinnäytetyöhön kuului laadullinen tutkimus, jossa kartoitettiin minkälaista edunvalvonta työtä opiskelija- ja ylioppilaskunnat tekevät Humakin toimipaikkakunnilla.

Vastaajat näkivät edunvalvontatyön melko kuormittavana osana opiskelija-aktiivistyöstä. Osa vastaajista teki edunvalvontaa päivittäin ja suurin osa vähintään viikoittain. Työhön kuului vastausten mukaan aktiivinen tiedonhankinta, ajan tasalla pysyminen,

päätöksien seuraaminen, opiskelijoiden kuunteleminen sekä yhteydenpito sidosryhmiin. Eniten vastaajia kuormitti taustojen selvittäminen, ajan tasalla pysyminen sekä poliittisen päätöksen teon hitaus.

Vastaajilta kysyttiin myös onko heillä palkattua edunvalvonta asioihin keskittyntä työntekijää. Vastaajat, joilla asiantuntija löytyi, hyödynsivät myös hänen osaamistaan kiitettävästi. Osaamista hyödynnettiin erityisesti taustaselvityksien tekemiseen, lainsäädännön ja sääntöjen tulkintaan sekä poliittisen mielipiteen muodostamiseen. Asiantuntijan puuttuminen olisi vastaajien mielestä ollut haitallista edunvalvontatoiminnan jatkuvuudelle. Vastaajat joilla ei ollut asiantuntijaa, korvattiin hakemalla tukea kattojärjestöiltä, toisilta vertaistoimijoilta tai muilta palkatuilta työntekijöiltä. He olisivat kaivanneet asiantuntijaa erityisesti lainsäädännön tulkinnassa. Edunvalvonnan tason laatua ylläpidettiin näissä opiskelijakunnissa omalla osaamisella, tiimin tuella, hyvällä suunnittelulla, palautteen keräämisellä, dokumentoinnilla, laadunvarmistusjärjestelmällä tiiviillä yhteistyöllä muiden opiskelijakuntien ja kattojärjestön kanssa sekä tekemällä itse taustaselvitystä ja seuraamalla ajankohtaisia uutisia.

Asiantuntijan puuttuminen vaikeuttaa edunvalvontatyön tekemistä myös siitä näkökulmasta, että opiskelija- ja ylioppilaskuntien toimijat vaihtuvat vuosittain. Edunvalvontaa tehneen toimijan vaihtuessa suuri osa tiedoista ja taidoista jää toiminnasta poistuneen tietoon. Tähän ongelmaan esitän yhtenä ratkaisuna opasta.

Kyselyyn osallistuneilta opiskelija- ja ylioppilaskunnilta selvitettiin myös onko heillä käytössään edunvalvontatyön tekemiseen suunnattua opasta. Edunvalvontatyötä ohjaava opas kyselyn mukaan löytyi opiskelijakunta TUO:lta, ASK:lta, SAVOTTA:lta ja HELGA:lta ja ylioppilaskunta TYY:ltä sekä JYY:ltä. Oppaat sisälsivät edunvalvonnallisia asioita, kuvauksia yleisistä tehtävistä, ohjeita kokoukseen valmistautumisesta, tavoista vaikuttaa, ohjeita järjestötoimintaan, sekä yleishyödyllistä tietoa ylioppilas- tai opiskelijakunnan rakenteesta. Oppaat sisälsivät myös koulun organisaatiokaavakkeen, opiskelijakuntien omia tavoitteita, tietoa tehtävistä edunvalvojana sekä tärkeitä kohtia yhdistyslaista. Oppaat olivat suunnattu lähinnä hallitukselle, ainejärjestöille, edustajistolle ja tutoreille. Oppaiden olisi toivottu sisältävän käytännön vinkkejä sekä

neuvoja, kehen olla yhteydessä kussakin asiassa, oppaaseen toivottiin myös lisää viitteitä lakeihin. Opasta oli hyödyntänyt vain puolet 14 vastaajasta. Sitä oli hyödynnetty perehtymiseen ja rakenteiden selvittämiseen. He, joilla opasta ei ollut käytössä, toivoivat hyvät perustiedot, käytännönvinkkejä, viitteitä tutkintosääntöön ja AMK-lakiin. Lisäksi he toivoivat vastauksia kysymyksiin; miten sitä tehdään ja miksi, kehen olla milloinkin yhteydessä sekä paljon konkreettisia esimerkkejä ja perustietoa vaikuttamisen tasoista.

Vaikka edunvalvontaoppaat eivät olleetkaan suuressa käytössä vastanneiden kesken, uskon sen kuitenkin HUMAKO:n käyttöön soveltuvan. Opas voi korvata joitain puutteita mitkä asiantuntijan uupuminen HUMAKO:ssa heikentää edunvalvontatyön tekemistä. HUMAKOlaisten vastausten perusteella voin päätellä, että ainakin ajatuksia ja erilaisia tarpeita oppaalle löytyisi. Lähes jokaisessa vastauksessa, niin HUMAKO:lle lähetetyssä aloituskyselyssä kun varsinaisessa tutkimustyössä, korostui oppaan käytännöllisyys ja havainnollistavien esimerkkien tarve. Nämä asiat päällimmäisenä huomioiden syntyi HUMAKO:lle opas opiskelija-aktiivien edunvalvontatyöhön.

11.2 Työn arviointi

Opinnäytetyöni kyselyn analyysiä osaa en voi sanoa ehdottoman luotettavaksi vähäisen vastaajan määrän vuoksi. Tutkimuksen tahtotilana oli selvittää työnjakoa eri aktiivitoimijoiden väliltä. Tässä kyselyssä ei yhdeltäkään opiskelija- tai ylioppilaskunnalta saatu vastauksia tarpeeksi jotta olisin saanut totuudenmukaista vertailua toimijoiden välille. Ongelmaksi myös opinnäytetyössä koitui eri termistön käyttö korkeakoulujen välillä. Puhuttaessa hallituksesta osa jätti vastaamatta, sillä he eivät olleet varmoja puhuttiinko kysymyksessä opiskelijakunnan hallituksesta vai ainejärjestön hallituksesta. Vastaukset kuitenkin myötäilevät myös paljon omia kokemuksiani opiskelijakuntakentällä ja näin ollen uskon että opiskelijakuntatoimijan lukiessa tätä opinnäytetyötä he voivat samaistua samoihin ongelmiin tai onnistumisiin. Opiskelijakuntatoiminnan ulkopuolella olevalle henkilölle aiheet varmasti voivat tuntua jääneen hieman vajaaksi.

11.3 Jatkotutkimusaiheet

Työni aiheesta keksin helposti jatkotutkimusaiheita. Aiheeni on hyvin yleismaailmallinen ja sitä voitaisiin jakaa pienempiin osiin. Omassa tutkimuksessani ajatuksena oli ottaa käsittelyyn sekä ylioppilaskuntien että opiskelijakuntien toimijoita ja saada sieltä koottua parhaita käytänteitä. Aiheesta voisi tehdä jatkotutkimusaiheena vertailevan tutkimuksen; mitkä ovat opiskelijakuntatoimijan ja ylioppilaskuntatoimijan mahdollisuudet edunvalvonnalliseen vaikuttamiseen kunnallisesti tai korkeakoulun sisällä. Olisin itse halunnut tutkimuksestani enemmän tietoa näiden kahden eroista. Jatkotutkimus voisi lisätä yhteistyötä korkeakoulujen opiskelija-aktiivien välillä ja antaa molemmille puolille argumentteja toimivista käytänteistä. Toimivien käytänteiden yhteen kokoaminen ja eteenpäin jakaminen voisi kehittää korkeakouluja opiskelijalähtöisempään suuntaan. Toisaalta myös toimimattomien käytänteiden jakaminen on aivan yhtä tärkeää, on hyvä ottaa neuvoja ja jakaa toimintatapoja, se vähentää turhan työn tekemistä ja pyörän uudelleen keksimistä.

Opiskelijaedunvalvontaa voitaisiin tutkia myös vertaillen sen vaikuttavuutta eri kuntien alueilla. Onko kunnan johtavissa puolueissa eroja kuntien välillä opiskelija myönteisyyden suhteen, onko alueellisia eroja siitä missä ollaan opiskelijamyönteisiä enemmän kuin muualla ja mistä se johtuu, kuullaanko vai kuunnellaanko opiskelijoita kunnan sisällä?

Mielenkiintoisena aiheena pitäisin myös erilaisten oppaiden hyödyntämistä opiskelijakunnissa. Etsiessäni tietoa opiskelija- ja ylioppilaskuntien sivuilta törmäsin useisiin erilaisiin oppaisiin ja ohjeistuksiin. Osittain myös minun tuntemukseni olivat, että mihin näin monia oppaita tarvitaan ja ovatko ne oikeasti niiden tarkoituksen mukaisessa käytössään. Tutkimus kysymyksiä voisivatkin olla; minkä tyyppisille oppaille on tarvetta opiskelija- ja ylioppilaskunnilla sekä millä keinoin voitaisiin korvata turhien oppaiden määrää?

LÄHTEET

Aho Erkki, 20.2.2012. Ammattikorkeakoulut tulevat. Haettu 27.1.2016 osoitteesta <http://suomenhistoriaa.blogspot.fi/2012/02/ammattikorkeakoulut-tulevat.html>

Ammattikorkeakoululaki, (932/2014)

Ansala Liisa, Vanhanen Tuomas, Nuorteva Johanna. 2008. Kuntavaikuttamisen Käsi-
kirja. Suomen ylioppilaskuntien liitto.

Antikainen Eeva-Liisa, Hauta-aho Hanna, Yrjönen Mikko. 2008. Ammattikorkeakoulu
yhteiskunnallisena toimijana. Vaajakoski, Gummerus Kirjapaino Oy.

Suomen hallitus, 2014. Hallituksen esitys Eduskunnalle ammattikorkeakoululaiksi ja
laiksi yliopistolain muuttamisesta

Haaga-Helia, opinto-opas 2016. Haettu 28.3.2016 osoitteesta <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/opiskelu-hhssa/opiskelijatoiminta>

Hallinnon opiskelijaedustajien tietojärjestelmä. Haettu 28.3.2016 osoitteesta
<https://www.hallosed.fi/fi>

Helakorpi Seppo, Ammattikorkeakouluinstituutio- historiaa ja siitä opittavaa

HELGA, säännöt, 2015

HUMAKO, säännöt, 2014a

HUMAKO edustajiston ohjesäännöt 2014b

HUMAKO, vaalijärjestys, 2014c

HUMAKO yhdenvertaisuus suunnitelma, 2015a

HUMAKO, 2015b. Hae mukaan hallitukseen. Viitattu 13.11.2015. <http://www.humako.net/haemukaan/hallitukseen>

HUMAKO, 2015c. Hae mukaan työryhmäedustajaksi. Viitattu 13.11.2015.
[/http://www.humako.net/haemukaan/tyoryhmaedustajaksi](http://www.humako.net/haemukaan/tyoryhmaedustajaksi)

HUMAKO, 2015d. Paikallisjaostot. Viitattu 13.11.2015. <http://www.humako.net/toimijat/paikallisjaostot>

HUMAKO, 2015e. Tutorointi. Viitattu 13.11.2015. www.humako.net/tutortoiminta

HUMAKO, 2015f. Uutiset. Viitattu 24.11.2015 <http://www.humako.net/uutiset.html?28036>

HUMAKO, 2015g. Uutiset. Viitattu 24.11.2015 <http://www.humako.net/uutiset.html?a100=15381>

HUMAKO, 2015h. Uutiset. Viitattu 28.3.2016 <http://www.humako.net/uutiset.html?a100=65>

Ilvonen Anne, 2011. Miten vaikutan? Kansalaistoimijan vaikuttamisopas. OK-opintokeskus.

Karvi, 2016. Haettu 4.4.2016 <http://karvi.fi/>

Kuntalaki, (365/1995)

Metka, Kaupunkipoliittinen ohjelma, 2013

Mykkänen-Hänninen Riitta, 2007. Vapaaehtoistyön rajapinnoilla. Helsinki, Yliopistopaino

Niemelä Jorma, Dufva Virpi, 2003. Hyvinvoinnin arjen asiantuntijat – Sosiaali- ja terveysjärjestöt uudella vuosituohannella. WS Bookwell Oy.

Nousiainen Jaakko, 1998. Suomen poliittinen järjestelmä. WSOY –Kirjapainoyksikkö.

Oulasvirta Lasse ja Brännkärr Christer. 2001. Toimiva kunta. Vantaa, Tummavuoren Kirjapaino Oy.

Otus, 2016. Haettu 4.4.2016 <http://www.otus.fi/>

Saari Seppo, 2007. Korkeakouluopiskelija yhteiskunnallisena toimijana – Kansallinen benchmarking-arviointi. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 5:2007.

SAMOK, 2013. Poliittinen ohjelma. Haettu 28.4.2016 osoitteesta http://samok.fi/uploads/2014/06/Poliittinen_ohjelma_SAMOK.pdf

SAMOK, Juha Viertola, 2008, Opas ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan hallintoon.

SAMOK ja SYL, Kannanotto. Opintotukileikkaukset katkovat tulevaisuudelta siivet. 1.3.2016.

Sipilä Juha, Ratkaisujen Suomi. Hallituksen strateginen ohjelma. 19.5.2015

Sosiaali ja terveysturvan keskusliitto ry, 2010. Järjestöbarometri, Ajankohtaiskuva sosiaali- ja terveysjärjestöistä. Vaasa, Fram.

Suomen lukiolaisten liitto, lukiolaisopas

Tampereen yliopisto kasvatustieteiden yksikön luokanopettajien ainejärjestö OKA ry. Säännöt 2016.

Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta TAMKO 2016. Opiskelijaedustajat. Viitattu 28.3.2016 <http://www.tAMKo.fi/opiskelijaedustajat>

Uusitalo Roope, Opintuen uudistaminen. Selvitysmiehen raportti. 29.2.2016.

Verkkokirjoittamisen pikaopas, 2015. Viitattu 15.2.2016 <http://nettibisnes.info/verkkokirjoittaminen/>

Julkaisemattomat lähteet

Sami Takanen. 2016. Edustajiston puheenjohtaja. Opiskelijakunta POKA. 21.03.2016.

Marianna Rantanen. Toiminnanjohtaja. Opiskelijakunta HUMAKO. 22.3.2016.

Kuvalähteet

Kuva 1. HUMAKOn materiaalit.

Kuva 2. HUMAKOn materiaalit.

Kuva 3. HUMAKOn materiaalit.

Kuva 4. HUMAKOn materiaalit.

Kuva 5. HUMAKOn materiaalit.

Kuva 6. Juulia Saukkonen. Tutkimus ”Vaikuttava opiskelija”.

Kuva 7. Juulia Saukkonen. Tutkimus ”Vaikuttava opiskelija”.

Kuva 8. Juulia Saukkonen. Tutkimus ”Vaikuttava opiskelija”.

Liitteet

1 Aloitus kysely HUMAKOn hallitukselle

2 Kysely opiskelija- ja ylioppilaskuntatoimijoille

3 Edunvalvontaopas HUMAKOn aktiivitoimijoille

LIITE 1 Aloituskysely HUMAKOn hallitukselle

Heippa!

HUMAKOn hallitus 2015 on tilannut minulta opinnäytetyön ja aihe on opiskelijaedunvalvonta. Ajatuksena on saada HUMAKOn käyttöön opas, josta HUMAKOn toimijat saavat apua ja tukea edunvalvonnallisiin tehtäviinsä.

Pääpainopiste opinnäytetyössä on selvittää mitä on opiskelijaedunvalvonta ja kuinka sitä toteutetaan opiskelijakunnissa. Teen kyselytutkimuksen opiskelijakuntatoimijoille, jossa selvitän toimijoiden näkemyksiä siitä mitä on opiskelijaedunvalvonta ja millaisin eri keinoin sitä opiskelijakunnissa toteutetaan. Kiinnostuksen kohteena on erityisesti jaostojen/ainejärjestöjen ja opiskelijakuntien hallitusten tekemä edunvalvonta. Kohdennan kyselyn paikkakunnille, joissa löytyy myös Humakin kampuksia.

Tuotoksena teen oppaan HUMAKOn edunvalvontaa tekeville toimijoille (jaostotoimijat, työryhmätoimijat, hallitus). Jotta saan tehtyä mahdollisimman hyvän oppaan teen myös vertailevaa tutkimusta erilaisista oppaista. Vertailtavat oppaat valitsen muilta järjestöiltä. Näin saan koottua itselleni pohjan mahdollisimman hyvän oppaan tekemiseen.

Tämän lyhkäsen haastattelun tarkoitus on avata teidän ajatuksianne siitä, minkälaista apua te tarvitsisitte työhönne opiskelijakunnan hallituksessa ja mikä on teidän lähtökohta ja tietämyksen taso edunvalvonnasta. Jaostotoimijat keräävät ja käsittelevät opiskelijoiden palautetta. Omalla panoksellaan myös he tekevät opiskelijaedunvalvontaa. Voitte vastata kysymyksiin uuden hallitustoimijan näkökulmasta sekä minkälaisia ajatuksia kysymykset teissä herättävät jos asettaisitte jaostotoimijan asemaan. Kysymyksiin ei ole oikeita tai väärä vastauksia. Vastaa kysymyksiin omasta näkökulmastasi kattavin perustein. Vastaukset lähetetään yksityisesti minun sähköpostiini juulia.saukkonen@gmail.com. Vastausaika päättyy 25.1.2016.

Kiitos vastauksista jo etukäteen!

Mitä on opiskelijaedunvalvonta?

Onko edunvalvonta opiskelijoiden keskuudessa hankala ymmärtää? Perustele.

Laita tärkeysjärjestykseen opiskelijakunnan työn kannalta: paikallinen, kunnallinen ja valtakunnallinen edunvalvonta. Perustele vastauksesi.

Mitkä asiat sinua kiinnostavat erityisesti edunvalvonnassa?

Mitkä asiat tuntuvat vaikeilta edunvalvonnassa?

Jos sinulla olisi käytössäsi opas opiskelija edunvalvontaan, mitä asioita haluaisit sen ehdottomasti sisältää?

Onko sinulle tärkeää että opas on konkreettinen paperi opas vai verkko-opas? Perustele.

Mihin asioihin kiinnität huomiota oppaissa?

Mikäli sinulla on kysyttävää opinnäytetyöhön tai kyselyyn liittyen olethan ystävällisesti yhteydessä allekirjoittaneeseen!

Talvisin terveisin,

Juulia Saukkonen
juulia.saukkonen@gmail.com

044 976 462

Liite 2

Vaikuttava opiskelija

1. Mikä on ylioppilas- tai opiskelijakuntasi *

- Arcadastuderandekår ASK
- Aaltoyliopiston ylioppilaskunta AYY
- Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta ODIAKO
- Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HELGA
- Helsingin yliopiston ylioppilaskunta HYY
- Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKO
- Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunta ISYY
- Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijakunta JAMKO
- Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY
- Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijakunta LAUREAMKO
- Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta METKA
- Savonia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta SAVOTTA
- Turun ammattikorkeakoulun opiskelijakunta TUO
- Turun yliopiston ylioppilaskunta TYY

2. Kuinka monta vuotta olet ollut opiskelija-aktiivitoiminnassa? *

- Alle 1 vuotta
- 1-2 vuotta
- 2-3 vuotta
- 3-4 vuotta
- Kauemmin

3. Missä opiskelija-aktiivitoiminnassa olet mukana? *

- Hallituksessa
- Edustajistossa
- Tutorina
- Työryhmätoimijana
- Jaostossa/Paikallisyhdistystoiminnassa
- Ainejärjestössä

4. Selitä omin sanoin mitä sana edunvalvonta tarkoittaa *

102 merkkiä jäljellä

Edunvalvonta on ihmisryhmän, yksilön, kansakunnan tai muun ryhmän etujen valvomista ja etujen kehittämistä. Opiskelijaedunvalvonnalla tarkoitetaan opiskelijoiden etujen valvomista ja kehittämistä, kuten opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu koulun sisällä, kunnallisen liikenteen kehittäminen opiskelijaystävällisesti ja valvominen että opiskelijoiden toimeentulo on kohtuullisella tasolla.

5. Mitkä aktiivimuodot tekevät ylioppilas- tai opiskelijakunnassanne päivittäistä edunvalvontatyötä? *

- Hallitus
- Edustajisto
- Tutorit
- Työryhmätoimijat
- Jaostot
- Ainejärjestöt

Muu, mikä?

6. Kuinka paljon tekemästasi aktiiviyöstä on edunvalvontaa? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Erittäin vähän ○○○○○○○○○○ Erittäin paljon

7. Kuinka usein teet edunvalvontatyötä? *

- Päivittäin
- Useamman kerran viikossa
- Viikottain
- Muutamana viikkona kuukaudessa
- Kuukausittain
- Silloin kun tulee joku erityinen tilanne
- En koskaan

8. Mitä kuuluu päivittäisen edunvalvonnan tekemiseen? *

85 merkkiä jäljellä

9. Minkälaisia muita edunvalvonnallisia tehtäviä hoidat?

100 merkkiä jäljellä

10. Kuinka paljon edunvalvontatyö kuormittaa sinua? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Vähän ○○○○○○○○○○ Liian paljon

11. Mikä edunvalvonta työssä kuormittaa sinua eniten? *

89 merkkiä jäljellä

12. Kerro jokin esimerkki edunvalvonnallisesta tilanteesta, jota olet ollut hoitamassa.

13. Onko opiskelijaedunvalvonta helppoa? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Erittäin helppoa ○○○○○○○○○○ Erittäin haastavaa

14. Mistä saat tukea edunvalvonta työhön? *

- Hallitus
- Edustajisto
- Koulun henkilökunta
- Muut aktiivit (jaosto, ainejärjestöt, tutorit)
- Opiskelijakunnan työntekijät
- Opiskelijat
- Opiskelijoiden liikuntaliitto OLL
- Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK
- Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL
- Muu, mikä?
-

15. Onko ylioppilas- tai opiskelijakunnassanne pääasiassa edunvalvonta asioihin keskittynyttä työntekijää? *

- Kyllä
- Ei

16. Oletko hyödyntänyt edunvalvonnan asiantuntijaa työssäsi opiskelija-aktiivina? *

- Kyllä

Ei

17. Minkälaisissa tilanteissa olet erityisesti tarvinnut asiantuntijan apua? *

144 merkkiä jäljellä

18. Miten työnjako asiantuntijan kanssa on tehty? *

194 merkkiä jäljellä

19. Jos ylioppilas- tai opiskelijakunnassanne ei olisi asiantuntijaa, kuinka voisitte ylläpitää edunvalvonnan laadun tasoa? *

144 merkkiä jäljellä

20. Asiantuntijan puuttuessa, keneltä voit kysyä apua edunvalvontatyöhön? *

150 merkkiä jäljellä

21. Missä tilanteissa sinulle olisi tarvetta edunvalvonta-asiantuntijasta? *

150 merkkiä jäljellä

22. Kuinka saatte ylläpidettyä edunvalvonnan laadun tasoa asiantuntijan puuttessa? *

23. Minkälaista edunvalvontatyötä teillä tekee ainejärjestöt /jaostot/paikallisyhdistykset? *

300 merkkiä jäljellä

24. Minkälaista edunvalvontatyötä hallitus tekee? *

300 merkkiä jäljellä

25. Toimiiko korkeakoulunne useammalla kuin yhdellä eri kampuksella? *

- Kyllä
 Ei

26. Mitkä ovat sinun näkökulmastasi tärkeimmät vaikuttamiskanavat korkeakoulun sisällä? *

150 merkkiä jäljellä

27. Ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit korkeakoulunne sisällä tehtävässä vaikuttamistyössä? *

100 merkkiä jäljellä

28. Tiedätkö ketkä ovat koulun sisäisessä vaikuttamistyössä korkeakoulun puolelta tärkeimmät yhteyshenkilöt? *

- Kyllä
- En
- Osan, mutta en kaikkia

29. Kuka/ketkä tekevät teidän koulussanne opiskelijoiden näkökulmasta kunnallista vaikuttamista? *

150 merkkiä jäljellä

30. Onko kuntaorganisaatio rakenne sinulle tuttu? *

- Kyllä
- Ei
- Jokseenkin tuttu

31. Tiedätkö mihin/keneen kannattaa olla yhteydessä, kun haluat tehdä kunnallista vaikuttamistyötä? *

- Kyllä
- En

32. Kunnallisessa vaikuttamistyössä, ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppaninne? *

33. Minkälaista valtakunnallista edunvalvontaa korkeakoulunne opiskelijoiden hyväksi tehdään ja kuka sitä tekee? *

150 merkkiä jäljellä

34. Valtakunnallisessa vaikuttamistyössä, ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit? *

150 merkkiä jäljellä

35. Sijaitsevatko korkeakoulunne kampukset saman kunnan alueella? *

- Kyllä
 Ei

36. Sijaitsevatko kampukset samalla paikkakunnalla? *

- Kyllä
 Ei

37. Mitkä ovat sinun näkökulmastasi tärkeimmät vaikuttamiskanavat korkeakoulun sisällä? *

150 merkkiä jäljellä

38. Ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit korkeakoulunne sisällä tehtävässä vaikuttamistyössä? *

100 merkkiä jäljellä

39. Tiedätkö ketkä ovat koulun sisäisessä vaikuttamistyössä korkeakoulun puolelta tärkeimmät yhteyshenkilöt? *

- Kyllä
- En
- Osan, mutta en kaikkia

40. Kuinka ylioppilas-/opiskelijakuntanne varmistaa että jokaisen kampuksen opiskelijoiden etuja valvotaan tasapuolisesti? *

200 merkkiä jäljellä

41. Kuka/ketkä tekevät teidän korkeakoulussanne opiskelijoiden näkökulmasta kunnallista vaikuttamista? *

150 merkkiä jäljellä

42. Onko kuntaorganisaatio rakenne sinulle tuttu? *

- Kyllä
- Ei

Jokseenkin tuttu

43. Tiedätkö mihin/keneen kannattaa olla yhteydessä, kun haluat tehdä kunnallista vaikuttamistyötä? *

Kyllä

En

44. Kunnallisessa vaikuttamistyössä, ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppaninne? *

45. Minkälaista valtakunnallista edunvalvontaa korkeakoulunne opiskelijoiden hyväksi tehdään ja kuka sitä tekee? *

150 merkkiä jäljellä

46. Valtakunnallisessa vaikuttamistyössä, ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit? *

150 merkkiä jäljellä

47. Mitkä ovat sinun näkökulmastasi tärkeimmät vaikuttamiskanavat korkeakoulun sisällä? *

150 merkkiä jäljellä

48. Ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit korkeakoulunne sisällä tehtävässä vaikuttamistyössä? *

100 merkkiä jäljellä

49. Tiedätkö ketkä ovat koulun sisäisessä vaikuttamistyössä korkeakoulun puolelta tärkeimmät yhteyshenkilöt? *

- Kyllä
- En
- Osan, mutta en kaikkia

50. Kuinka ylioppilas-/opiskelijakuntanne ottaa huomioon että jokaisen kampuksen opiskelijoiden etuja valvotaan tasapuolisesti? *

51. Kuka/ketkä tekevät teidän korkeakoulussanne opiskelijoiden näkökulmasta kunnallista vaikuttamista? *

150 merkkiä jäljellä

52. Onko kuntaorganisaatio rakenne sinulle tuttu? *

- Kyllä
- Ei
- Jokseenkin tuttu

53. Tiedätkö mihin/keneen kannattaa olla yhteydessä, kun haluat tehdä kunnallista vaikuttamistyötä? *

Kyllä

En

54. Kunnallisessa vaikuttamistyössä, ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppaninne? *

55. Kuinka ylioppilas/opiskelijakuntanne ottaa huomioon, että kunnallista edunvalvontatyötä tehdään tasapuolisesti kaikilla paikkakunnilla missä korkeakoulunne kampus sijaitsee? *

150 merkkiä jäljellä

56. Minkälaista valtakunnallista edunvalvontaa korkeakoulunne opiskelijoiden hyväksi tehdään ja kuka sitä tekee? *

150 merkkiä jäljellä

57. Valtakunnallisessa vaikuttamistyössä, ketkä ovat tärkeimmät yhteistyökumppanit? *

150 merkkiä jäljellä

58. Onko ylioppilas- tai opiskelijakunnallanne käytössä edunvalvonta opas? *

Kyllä

Ei

59. Mitä asioita opas sisältää? *

150 merkkiä jäljellä

60. Kenelle opas on suunnattu? *

Tutorit

Jaostot

Ainejärjestöt

Hallitus

Edustajisto

Opiskelijat

Muu, kuka?

61. Missä tilanteissa olet tarvinnut opasta? *

150 merkkiä jäljellä

62. Mitä toivoisit että opas sisältäisi? *

150 merkkiä jäljellä

63. Mikä olisi oppaalle sopiva kohderyhmä? *

- Jaostot
- Ainejärjestöt
- Tutorit
- Hallitus
- Edustajisto
- Opiskelijat
- Muu, mikä?

64. Mitä asioita oppaan tulisi sisältää? *

150 merkkiä jäljellä

65. Missä tilanteissa näkisit, että sinulla olisi tarvetta edunvalvonta oppaalle? *

150 merkkiä jäljellä